

Desk research:

Reduktion af digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande

Digitaliseringsindsatser
for voksne i Norden med sigte på
'reaching the hard to reach'

Nordisk Netværk for
Voksnes Læring

Desk research: Reduktion af digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande

Digitaliseringsindsatser for voksne
i Norden med sigte på
'reaching the hard to reach'

Desk research på vegne af netværket NVL Digital,
Kjell Nyman
Ditte Karla Lott Lauritsen

NVL 2021
© Nordisk Netværk for Voksnes Læring
www.nvl.org

Denne publikation er blevet finansieret af
Nordisk Ministerråd ved hjælp af
de strategiske midler fra NVL.

ISBN: 978-952-7140-73-4

Forfattere:
Kjell Nyman,
Ditte Karla Lott Lauritsen

Layout:
Marika Elina Kaarlela/Gekkografia

Rights and permissions
This work is made available under
the Creative Commons Attribution 4.0
International license (CC BY 4.0)
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.

Indhold

1 Indledning	6
Målgruppen	9
Kommentar om COVID-19-pandemien	10
2 Metode	13
3 Litteraturanalyse af policy-initiativer	15
Danmark	16
Finland	17
Island	18
Norge	18
Sverige	20
De selvstyrende områder	21
Opsamling	21
4 Uddannelsesindsatser, der gennemføres med henblik på at fremme den digitale inklusion	22
4.1 Minianalyse/perspektiver	23
4.2 Indsatser, som henvender sig direkte til deltagerne	25
Målgruppe – personer med funktionsnedsættelser	25
Digi-Inklusion, Sverige	25
DigiJAG i Sverige og DigiJEG i Norge	26
Målgruppe – seniorer	27
Seniorernes datastuer, Danmark	27
Seniornet Nordfyn – Datastuen, Danmark	27
Seniornett, Norge	28
SeniorNetSweden, Sverige	29
Målgruppe – medarbejdere med lav digital kompetence	29
Be Digital – Social Media Skills For 50+, Norge og Island	29
KomDigital, Danmark	30
Kompetansepluss, Norge	30
The Eimskip Academy, Island	31
21st Century Worker, Island	32
Målgruppe – flygtninge og andre migranter	34
Arbetsliv och hälsa Nordost, Sverige	32
Digital empowerment af etniske minoritetskvinder, Danmark	33
Målgruppe – personer, der kun har grundskoleuddannelse	34
Kommunal vuxenutbildning – IT-bas, Sverige	34
Orienteringskurs i digital kompetens i kommunal vuxenutbildning, Sverige	34
Generelle uddannelsesindsatser for flere målgrupper	35
Digiakakauden Taidot (The Digital Age Skills), Finland	35
DigidelCenter, Sverige	36

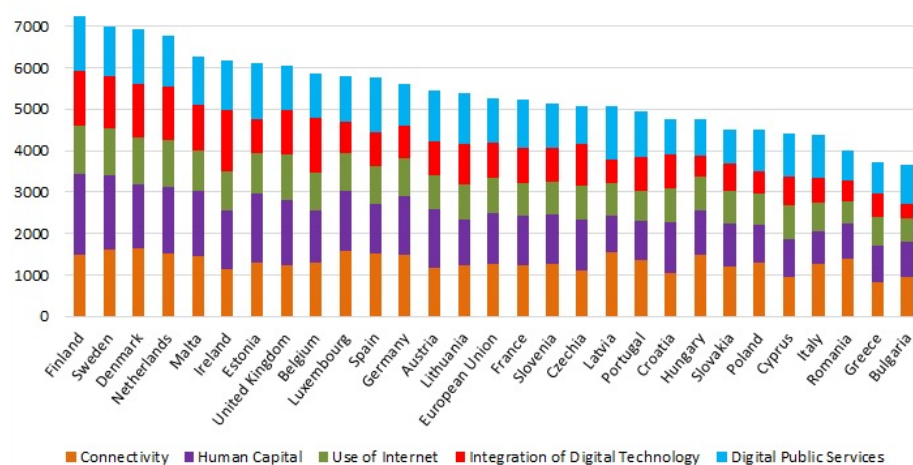
Digitaljakten, Sverige	37
FVU-digital, Danmark	37
Medborgarinstitutets kurser i grundlæggende digital kompetence, Åland	38
Studiesedelunderstöd för stärkta sysselsättnings- och arbetsmöjligheter, Finland	38
Tieke, Finland	39
Uppkopplad Nordost, Sverige	40
4.3 Indsatser, som henvender sig til vejledere og undervisende personale . . .	41
Målgruppe – personer med funktionsnedsættelser	41
Digidig, Sverige	41
DigITal, Sverige	41
Digital and creative teaching methods in work with disabled, Island.	42
HÅPP, Sverige	43
Målgruppe – seniorer.	43
Hc, DIGITAL SUPPORT, Finland	43
Målgruppe – flygtninge og andre indvandrere	44
Learning Inclusion in a Digital Age (LIDA), Norge	44
Målgruppe – arbejdsløse.	44
Digital selvforsörjning PO 2, Sverige	44
4.4 Åbne digitale læringsressourcer (OER) og anden central støtte til uddannelseskoordinatorer.	45
Målgruppe – personer med funktionsnedsættelse	45
Disability-adapted citizen service portal, Färöarna	45
Målgruppe – flygtninge og andre indvandrere	46
Digital Inclusive Entrepreneurship Scandinavia, Sverige, Norge och Danmark.	46
Målgruppe – studerende indenfor voksenuddannelse	46
Basic Skills of Digital Age, Finland	46
Generelle uddannelsesindsatser for flere målgrupper.	47
demo.borger.dk., Danmark	47
DigiDel, Norge.	47
Digihjælpen, Norge	48
Digital Immigrants Survival Toolkit (DISK), Sverige.	48
Digistöd, Finland	49
Make IT Finland, Finland.	50
VetaMix och Yle Oppiminen – Kunskap för alla, Finland	50
4.5 Interessante uddannelsesinitiativer, der for nylig er afsluttet.	51
DigiTaito-projekt, Finland	51
Dare to say IT!, Island	52
ReGap, Norge	52
Digitutor, Finland	53
Geronet, Finland	53
Afslutning	54

1

Indledning

De nordiske lande har høje ambitioner, når det handler om at udnytte de muligheder, digitaliseringen har tilvejebragt i forhold til effektivisering af offentlig virksomhed, udvikling af erhvervslivet og væksthfremmende tiltag.¹

De har med stor succes omsat ambitionerne i konkrete politiske initiativer, som har fremskyndet den digitale transformation af samfundet. I World Economic Forums indeks for Networked Readiness, hvor 134 af verdens 195 lande sammenlignes, placerer Sverige og Danmark sig højest oppe på listen, tæt fulgt af Singapore, Holland, Schweiz og de øvrige nordiske lande.² Den hastige digitaliseringsproces i de nordiske lande bekræftes også i de årlige målinger, som EU Kommissionen præsenterer i sine DESI-rapporter om digital tilgængelighed, internetanvendelse, integration af digital teknik og digitale kompetencer.³ Hvis man ser på alle disse forhold samlet, placerer Finland, Sverige og Danmark sig højest blandt alle EU's medlemslande (se figur 1). Hvis man inkluderede Norge, hvor tilsvarende målinger også gennemføres, ville de i så fald lande på en tredjeplads. Andre målinger af den digitale transformation, som EU Kommissionen gennemfører, viser, at Island generelt havner lige efter og i visse tilfælde endda over de øvrige nordiske lande.⁴

Figur 1 EU-landenes placering i forhold til fem forskellige aspekter af digitalt udviklingsniveau og konkurrenceevne

Kilde: European Commission, Digital Economy and Society Index 2020, side 14.

- 1 Slåtto, T. (2020). *Learning for everyone in a digital society*. Nordic Network for Adult Learning
- 2 Portulans Institute (2020). *The Network Readiness Index 2020 – Accelerating Digital Transformation in a post-COVID Global Economy*
- 3 EU Kommissionen (2020). *The Digital Economy and Society Index (DESI)*
- 4 Capgemini Consulting International (2016). Digital Economy and Society Index (I-DESI)

De nordiske lande er i de ovenstående målinger særligt stærke indenfor delområderne internetanvendelse og digital kompetence, men der er store forskelle indenfor befolkningernes anvendelse af og kompetence til at håndtere de digitale ressourcer.

EU Kommissionen vurderer, at mellem 25 og 30 procent af borgerne i de nordiske EU-lande mangler grundlæggende kompetencer i håndtering af de mest almindelige IT-programmer⁵. Denne forskel i kompetencer har Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL) også fremhævet gennem rapporten *Basic digital skills for adults in the Nordic countries*⁶. I rapporten fremhæves det, hvordan alle voksne individer udrustes med grundlæggende digitale færdigheder, så de aktivt kan deltage i samfunds-, hverdags-, og arbejdslivet. EU Kommissionen er kommet frem til tilsvarende konklusioner i sin handlingsplan for digital uddannelse (2021–2027). Der fremhæves vigtigheden af at udvikle digital uddannelse af høj kvalitet, som er inkluderende og tilgængelig for alle. Grundlæggende digitale færdigheder bør ifølge EU Kommissionen være en del af de generelle kernefærdigheder, som alle skal have mulighed for at udvikle.⁷

At skabe gode forudsætninger for, at alle kan få gavn af de muligheder, digitaliseringen giver, er også en vigtig forudsætning for at opnå Nordisk Ministerråds vision for 2030 om, at Norden skal være en af verdens mest bæredygtige og integrerede regioner.⁸ Det er den eneste måde at skabe reelle muligheder for integration og bæredygtig udvikling. Samarbejdet indenfor Nordisk Ministerråds rammer spiller i denne sammenhæng en vigtig rolle. NVL har til opgave at støtte Nordisk Ministerråds vision gennem forskellige nordiske tematiske netværk indenfor uddannelsesområdet. Det seneste netværk er NVL Digital, som baserer sit arbejde på en rapport med titlen *Learning for everyone in a digital society*⁹. Konklusionen i rapporten er, at det spørgsmål, som samarbejdet først og fremmest skal arbejde med, er "How can we enable learning for everyone in a digital society based on democratic and inclusive Nordic values?" En indledende arbejdsgruppe har derudover foreslået, at det fortsatte arbejde skal deles ind i fire forskellige faser. Den første skal handle om problemidentifikation gennem diskussioner og erfaringsudveksling mellem en stor gruppe af interessenter i de nordiske lande og de selvstyrende områder. Dette er nu hovedfokus for det nye netværks arbejde de kommende to år. I de øvrige tre faser, skal der udarbejdes en analyse af potentialerne i de identificerede praksis-eksempler i forhold til forudbestemte indikatorer og policies samt udarbejdes evidensbaserede analyser, retningslinjer og råd om forbedringer og anbefalinger på institutions- og policyniveau, gennemføres på et senere tidspunkt.

5 European Commission (2020). Digital Economy and Society Index (DESI). Human capital.

6 Anthony S, Guðmundsdóttir, A G, Kuokkanen M, Sandell S, Skoglöf M, Størset H, Valgeirsdóttir H (2019). *Basic digital skills for adults in the Nordic countries*. Nordic Network for Adult Learning Digital Economy and Society Index 2020

7 EU-Kommissionen (2020). *Digital Education Action Plan* (2021–2027)

8 Nordisk Ministerråd (2021). *Vores vision 2030, lokaliseret 16.08.2021*

9 Slåtto, T. (2020). *Learning for everyone in a digital society*. Nordic Network for Adult Learning

Aktiviteterne har som mål at "reach the hard to reach".

For at igangsætte arbejdet for netværket NVL Digital udformes denne rapport med henblik på at give en status på det politiske landskab og konkrete initiativer i Norden, som er relevante for problemstillingerne omkring digitale kløfter og digital eksklusion.

Rapporten er tænkt som en desk research, og derfor gennemgår vi først det metodiske grundlag for rapporten – både for litteraturanalsen og for indsamlingen af information om relevante initiativer i Norden. Dernæst dykker vi ned i litteraturanalsen, som ud fra seks nordiske lande/områder kortlægger, hvilke relevante nordiske policies der findes på digitaliseringsområdet, som direkte eller indirekte har betydning for arbejdet med digitale kløfter og digital eksklusion. De seks lande/områder er Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige og de selvstyrende områder (dækker Grønland, Færøerne og Åland). Derefter præsenteres bruttolisten af eksempler på uddannelsesinitiativer i de nordiske lande, som er igangsat med henblik på reduktion af digitale kløfter og styrke den digitale integration.

Målgruppen

Identifikationen af målgruppen tager afsæt i anbefalinger fra rapporten *Digital learning for everyone in a digital society*. Målgruppen, vi i desk research har søgt efter, defineres ud fra "økonomi, køn, religion, alder, geografi, etnicitet, alle indkomstniveauer, lighed, uddannelsesniveau, second chance, frafald, integration af nyankomne". I arbejdet med denne desk research har vi søgt efter aktiviteter, hvor målgruppen først og fremmest har været voksne lærende, som af forskellige årsager kan være særligt frakoblet mulighederne for naturligt at indgå i digital læring. Aktiviteterne har som mål at "reach the hard to reach". Det er komplekst at forsøge at afgrænse målgruppen for aktiviteterne i denne undersøgelse, men på baggrund af diskussioner med eksperter i NVL Digital fremsættes her nogle kriterier, som tages i betragtning ved afgrænsning af målgruppen. I den fjerde udgave af UNESCOs *Global Report on Adult Learning and Education: leave no one behind: participation, equity and inclusion*¹⁰ fokuserer UNESCO netop på voksne med low-skills og præmissen om, at ikke alle har lige adgang og muligheder for voksenlæring og uddannelse. Som et af UNESCOs keyfindings i rapporten om ALE (Adult Learning and Education) definerer de målgruppen på følgende måde:

"Globally, between and within countries, there remain deep and persistent inequalities in ALE participation, with many vulnerable groups excluded and seemingly off the radar of policy-makers. Migrants and refugees, older adults, adults with disabilities, those living in rural areas, and adults with low prior educational attainment are among the groups facing the greatest barriers to participation in ALE" (UNESCO 2019: 22).

¹⁰ UNESCO (2019) *Fourth Global Report on Adult Learning and Education: leave no one behind: participation, equity and inclusion*, lokaliseret 12.08.2021

Arbejdsgruppen til dette paper har anvendt ovenstående målgruppeafgrænsning, og vi opfordrer til at samme afgrænsning kan tages i betragtning i NVL Digital's videre arbejde med reduktion af digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande.

Kommentar om COVID-19-pandemien

Inden metode, litteraturanalyse og initiativer præsenteres, vil vi kort knytte en kommentar til den stadig nærværende COVID-19-pandemi og dens betydning for rapportens indhold.

Denne rapport tager primært udgangspunkt i de mange digitale strategier, som allerede var udrullet i de nordiske lande før pandemiens indtog. Det er samtidig også vores oplevelse, at flere af de nordiske lande umiddelbart inden COVID-19-pandemien var i fuld gang med nye digitale strategier. På grund af den dramatiske udvikling af begivenheder, som pandemien har igangsat, kan der i flere tilfælde være behov for at starte på ny med strategiarbejdet. Vi har endnu ikke set alle de forandringer, som pandemien kan give anledning til i de politiske strategier, der arbejder med digitalisering – og især med mindsning af den digitale kløft. Derudover er de digitaliseringsindsatser, som fremstilles i dette skrift, heller ikke en konsekvens af pandemien, men en konsekvens af de nordiske samfunds digitale kløfter før pandemien. Med begrænset adgang til analyser, stadig spæde initiativer igangsat pga. COVID-19-pandemien, og med en forventning om, at verden igen bliver mere åben, er denne rapport baseret på den politik, viden og de initiativer, som var til stede før pandemien. Det er stadig svært at gisne om, hvilke initiativer der videreføres efter samfundet igen er åbent – og hvilke aftryk disse får på den politiske dagsorden. Med afsæt i ekspertnetværket NVL Digital's diskussioner vil vi alligevel indledningsvist knytte en kommentar til COVID-19-pandemiens betydning for netop dette fokus på reduktion af de digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande.

NVL Digital's medlemmer beretter alle om, at de nordiske lande har oplevet en nødvendig og hurtig omstilling på det digitale område – selvfølgelig ikke kun på voksenlæringsområdet, men på alle lærende områder i samfundet. Undersøgelserne på området for digital omstilling og parathed er i fuld gang – særligt på uddannelsesområdet^{11, 12}. Initiativerne, der er søsat for at imødekomme udfordringerne ved den fysiske nedlukning af det meste af verden, er uoverskueligt mange. Innovationskraften er stor, og der er ingen tvivl om, at vi i de nordiske lande vil se et øget fokus på at løfte det generelle niveau for digitale færdigheder i befolkningen. Netværket deler også en bekymring,

11 Lund-Larsen M, Bigandt B (2020) *Fjernundervisningstemperatur.dk*, eVidensCenter & Tænketanken DEA

12 EVA – Danmarks Evalueringsinstitut (2021) *Sådan oplevede elever, lærere og ledere den første corona-nedlukning*, lokaliseret 01-07-2021.

som går på, at pandemien netop har været med til at grave de digitale kløfter endnu dybere, end de var før pandemien. Det er fristende at lade sig rive med af den digitale 100 meter spurt, som landene har været tvunget ind i, men nødvendigheden af at se på netop den målgruppe, som ikke naturligt klarer sig gennem den digitale omstilling, er blevet større. Denne desk research præsenterer en række initiativer, som er igangsat før pandemien, og som formentlig kun er blevet vigtigere og mere relevante – men eftersom nye politiske strategier først er ved at blive skrevet med nyfundne erfaringer fra pandemien, vil denne desk research byde ind med de perspektiver og initiativer, som har mere erfaring bag sig, og som baserer sig på udfordringer med digital eksklusion i et åbent samfund – sådan som vi håber, og forventer, det bliver igen. Initiativerne og politikkerne er kun blevet mere relevante i lyset af pandemien, og derfor vil NVL Digital også løbende følge op på relevante erfaringer fra COVID-19 pandemien i arbejdet med digitale kløfter og digital eksklusion.

2

Metode

I dette afsnit præsenteres først metoden for litteraturanalysen af relevante nordiske policies og dernæst metoden for det omfattende arbejde med at indsamle information om initiativer i hele Norden, der kan hjælpe med reduktion af digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande.

Litteraturanalysen har til formål at præsentere de nærværende og relevante policies fra centrale statslige organer i de nordiske lande. I litteraturanalysen kigger vi på perioden fra 2015 til 2020. Analysen tager dels udgangspunkt i konklusionerne fra NVL-rapporten *Basic Digital Skills for adults in the Nordic Countries*¹³ og dels i kortlægningsarbejdet med initiativer og desk research af bl.a. en NVL-rapport, der afdækker policies fra 2019 og ca. fem år tilbage. Vi har systematisk screenet policies fra alle de nordiske lande, hvor der er sket forandringer indenfor de seneste par år – med fokus på de policies, som forholder sig direkte til digitalisering og digital inklusion, og som er særligt relevante for den voksne målgruppe. Dette er gjort med henblik på at opdatere viden fra NVL-rapporten *Basic Digital Skills for adults in the Nordic Countries*.

Overordnet set ser vi digitaliseringspolicies fra følgende områder: Erhvervs-, Finans-, og Økonomiministerierne og fra Kultur- og Uddannelsesministerierne. Da denne litteraturanalyse er gennemført under COVID-19-pandemien, skal policyarbejdet på området for digital inklusion opdateres i lyset af erfaringerne fra nedlukningerne. På grund af den massive omlægning af mange fysiske aktiviteter til at være digitale, er der igangsat mange nye initiativer til at fremme digital inklusion. Derfor forventer vi også at se en endnu større politisk bevågenhed på området for digital inklusion, i den nærmeste fremtid.

Bruttolisten med eksempler på uddannelsesinitiativer i de nordiske lande, der har til formål at mindske de digitale kløfter og styrke den digitale integration, skal anvendes som baggrundsinformation til de diskussioner og den erfaringsudveksling, som skal finde sted i den første, problemidentificerende fase af NVL Digitalts arbejde. De uddannelsesinitiativer, der optræder på listen, knytter sig i samtlige tilfælde til den første af de tre kategorier i UNESCO's typologi for voksnes læring – den, der handler om 'literacy and basic skills'. Listen er langt fra dækkende, og der er ikke foretaget prioritering i rækkefølgen i forhold til, hvilke af initiativerne der er mest interessante. I stedet er listen sammenstillet af alle de indsatser, der på kortlægnings-

13 Anthony S, Guðmundsdóttir, A G, Kuokkanen M, Sandell S, Skoglöf M, Størset H, Valgeirsdóttir H (2019). *Basic digital skills for adults in the Nordic countries*. Nordic Network for Adult Learning Digital Economy and Society Index 2020

punktet opfyldte følgende kriterie: At de var igangværende eller umiddelbart afsluttede indsatser, der havde til formål at støtte kompetenceudviklingen blandt dem, der har det laveste niveau af digitale færdigheder og kompetence. Idéen er, at de korte beskrivelser med tilhørende links til mere information skal bidrage til erfaringsudveksling og udgøre en inspirationskilde for alle, der gennemfører indsatser, der har til formål at øge den digitale inklusion i samfundet. De initiativer, der på et senere tidspunkt vurderes at være de mest interessante at studere nærmere, kan blive tilbudt mulighed for videreudvikling i en designbaseret forskningsindsats finansieret af Nordisk Ministerråd.

Kortlægningen af de relevante eksempler på uddannelsesindsatser er udarbejdet ved hjælp af en såkaldt snebolds-metode. En lille gruppe eksperter fra samtlige nordiske lande blev opfordret til dels at komme med forslag til indsatser, som var relevante at have med på listen, dels at komme med forslag til andre eksperter, der kendte til relevante uddannelsesindsatser. På den måde er antallet af eksperter, der kan udspørges og antallet af indsatser, der kan komme på listen, gradvist gennem processen blevet større og større. Processen løb, indtil det vurderedes, at alle de dækkede lande og områder var tilstrækkeligt repræsenteret.

Den første gruppe eksperter, der blev kontaktet, var projektets styregruppe, som udover at informere om interessante indsatser, som NVL havde fremhævet i tidligere rapporter, også foreslog at tage kontakt til medlemmerne i NVL's netværk for grundlæggende færdigheder. Disse gav derefter flere eksempler på yderligere uddannelsesindsatser og to-tre andre eksperter fra hvert land, som det var interessant at kontakte. Dertil kom et antal initiativtagere fra de forskellige nordiske lande og selvstyrende områder, som ifølge forfatterne til rapporten eller andre involverede kunne give værdifulde bidrag til indsamlingen af eksempler.

De spørgsmål, desk research-teamet stillede til eksperterne, handlede om, hvorvidt de kendte til lovende, konkrete, formelle eller ikke-formelle uddannelsesindsatser, som var igangsat med henblik på at mindske de digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande. Desk research-teamet fremhævede at den samlede liste af initiativer i første omgang skal omfatte indsatser, der er udformet ud fra traditionelt nordiske værdier som demokrati, aktiv deltagelse og samskabelse. Som det blev nævnt tidligere, opfordrede desk research-teamet eksperterne til at komme med idéer til nye kontakter, og derudover med forslag til, hvordan desk research-teamet i øvrigt fandt uddannelsesindsatser, der var mest relevante for projektet.

Den første del af rapporten er en litteraturanalyse med indføring i policy-initiativer, og den anden del er eksempler på uddannelsesinitiativer, der er igangsat for at udligne digitale kløfter.

3

Litteratur- analyse af policy-initiativer

Nedenstående er en generel indføring i status på policies for digitalisering og digital inklusion i hvert af de nordiske lande og de selvstyrende områder – primært med udgangspunkt i årene 2015–2020.

Danmark

I Danmark har Digitaliseringsstyrelsen under Finansministeriet siden 2001 udarbejdet digitaliseringsstrategier. Den danske fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016–2020¹⁴ danner baggrund for særlige fokusområder. Her bør fokusområde 9 fremhæves: *Digitalisering for alle*. *Digitalisering for alle* iværksætter bl.a. initiativer, der skal hjælpe dem, der ikke kan eller har mulighed for at benytte digitale løsninger. *Digitalisering for alle* har samtidig også bidraget til etableringen af 'Kontor for digital inklusion'¹⁵, som bl.a. faciliterer netværk, konferencer og projektførelse. Kontor for digital inklusion arbejder for at sikre, at offentlig digitalisering sker under hensyntagen til alle samfundets borgere.

Erhvervsministeriet lancerede i 2018 *Strategi for Danmarks digitale vækst* for at styrke danskernes digitale kompetencer gennem skræddersyede initiativer målrettet både arbejdstagere og arbejdsløse. De følgende initiativer er igangsat af staten og er en del af bestræbelserne på at sikre, at alle danskere har de nødvendige digitale færdigheder og kompetencer.

- Teknologipagten¹⁶ er et samarbejde mellem regeringen (fire ministerier), private virksomheder, uddannelsesinstitutioner, organisationer og andre interessenter og skal styrke danskernes STEM-kompetencer (science, technology, engineering and mathematics) gennem støtte til projekter og aktiviteter.
- Voksenuddannelse.dk¹⁷ er et nationalt websted, hvor kurser fra alle offentligt støttede kursusudbydere annonceres. Derudover understøtter hjemmesiden studenterindskrivning og økonomiske processer omkring 'VEU-godtgørelse'. VEU står for voksen- og efteruddannelse, og godtgørelsen gives til den, der deltager i en erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, mens vedkommende er i arbejde som lønmodtager eller selvstændig.
- Nye kursustyper i VEU-systemet tilbyder også grundlæggende engelsk-færdigheder (FVU-Engelsk) og grundlæggende digitale færdigheder (FVU-Digital)¹⁸. FVU-Digital er som noget nyt, i lyset af COVID-19, blevet åbnet for yderligere tilgængelighed for fx arbejdsløse, hvor det tidligere kun har været arbejdstagere. FVU-Digital uddybes yderligere i afsnit 4.2.

14 Digitaliseringsstyrelsen (2016). *Et stærkere og mere trygt digitalt samfund*, lokaliseret 01.07.2021

15 Digitaliseringsstyrelsen (2020). *Digital Inklusion*, lokaliseret 07.07.2021

16 Teknologipagten (2021). *Om Teknologipagten*, lokaliseret 07.07.2021

17 Styrelsen for IT og Læring (2021). *Voksenuddannelse.dk*, lokaliseret 07.07.2021

18 Undervisningsministeriet (2021). *FVU-Digital*, lokaliseret 07.07.2021

Finland

Som anført i DESI 2020-rapporten ligger Finland i front på Human capital-dimensionen, der ser på 'Internet user skills' og 'advanced skills and development'¹⁹ – hvilket er i tråd med den fortsatte gennemførelse af strategiske politikker. I det nyeste *Digitalisaation edistämisen ohjelma* (2020) (Program for Promovering af Digitalisering) under Finansministeriet, fremhæves det, at Finlands mål er at blive anerkendt som en frontløber på digitalisering og teknologisk udvikling²⁰. Programmet har i januar 2021 offentliggjort sin handleplan. Her er et af indsatsområderne at forbedre tilgængeligheden af digital support til brugere af onlinetjenester over hele landet og gøre det lettere at finde. Dette gøres blandt andet via Digistöd-projektet beskrevet i afsnit 4.4. Det digitale program har også til formål at sikre, at digital support også tjener erhvervsdrivende. I Program for Promovering af Digitalisering fremhæves et initiativ som Suomi.fi²¹, en fællesoffentlig digital indgang for både borgere og virksomheder. Sideløbende med Program for Promovering af Digitalisering har regeringen iværksat flere andre initiativer, der skal fremme digitaliseringsmålene:

- *Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen hanke*²² (Digitalt identitetsudviklingsprojekt) har til formål at udvikle elektronisk identifikation.
- *Kansallinen tekoälyohjelma AuroraAI*²³ (Nationalt program for kunstig intelligens AuroraAI) skal implementere en model baseret på menneskers behov, hvor AI hjælper borgere og virksomheder med at udnytte tjenester på en rettidig og etisk bæredygtig måde.
- *Digivisio 2030*²⁴ er et fælles projekt fra alle finske videregående uddannelsesinstitutioner, der åbner nationale dataressourcer til læring til brug for individet og samfundet.

I Finland er voksenuddannelse underlagt paraplyen Vapaa sivistystyö²⁵ (liberal voksenuddannelse), hvis formål er at fremme menneskers alsidige udvikling og tilbyde uddannelse, der understøtter samhørighed i samfundet, lighed og aktivt medborgerskab baseret på princippet om livslang læring. Uddannelsesinstitutioner, der leverer liberal voksenuddannelse, omfatter voksen-

19 European Commission (2020). *Digital Economy and Society Index (DESI) 2020*, lokaliseret 07.07.2021

20 Valtiovarainministeriö (2020). *Digitalisaation edistämisen ohjelma*, lokaliseret 07.07.2021

21 Digi- ja väestötietovirasto (2021). *Suomi.fi*, lokaliseret 07.07.2021

22 Valtiovarainministeriö (2021). *Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen hanke*, lokaliseret 07.07.2021

23 Valtiovarainministeriö (2021). *Kansallinen tekoälyohjelma AuroraAI*, lokaliseret 07.07.2021

24 Digivisio2030 (2020). *Korkeakoulujen yhteinen digivisio 2030 -Suomesta joustavan opiskelun mallimaa*, lokaliseret 07.07.2021

25 Opetushallitus (2021). *Vapaa sivistystyö*, lokaliseret 07.07.2021

uddannelsescentre, folkehøjskoler, læringscentre, sportsuddannelsescentre (sportsinstitutter) og sommeruniversiteter. Udvalgte initiativer fra liberal voksenuddannelse, der arbejder for digital inklusion, findes i afsnit 4.2.

På lokalt plan designes og implementeres digitaliseringsstrategier af kommuner og skoler i overensstemmelse med statens politikker og anbefalinger.

Finlands strategi er teknisk avanceret og særligt fokuseret på virksomheders udbytte af øget digitalisering sammenlignet med de øvrige nordiske lande.

Island

I maj 2018 besluttede den islandske regering, at digital kommunikation skulle være den primære kommunikationskanal fra det offentlige i 2020²⁶. Siden 2013 har det offentlige kommunikeret samlet gennem island.is, hvor alle offentlige services kan tilgås²⁷. Digital Iceland, som driver island.is, er en del af Finans- og Økonomiministeriet og arbejder på tværs af ministerier og institutioner. I 2018 satte man yderligere ind for at løfte kompetenceniveauet i den islandske befolkning, og Digital Iceland opererer bl.a. ud fra principper som 1. Tilgængelighed for alle, 2. Brugercentreret tilgang, 3. Elektronisk fremtid, 4. Åben og gratis software og 5. Sikkerhed og privatliv²⁸. Det første princip handler om det mål, netværket også arbejder med i NVL Digital, nemlig at nå de mennesker, der har svært ved at bruge digitale tjenester. Ønsket er, at det offentlige og det private skal tilskynde brugen af island.is og tilbyde deres kunder hjælp til at anvende teknologierne.

Indenfor VR (fagforening for medarbejdere og arbejdsgivere i detailsektoren i Island) understøtter man medlemmerne gennem et værktøj til at synliggøre deres digitale færdigheder. Dette værktøj er *The digital competence wheel*²⁹, der er udviklet af danske Center for Digital Dannelse. Værktøjet hjælper med at skabe et overblik over, hvilke digitale kompetencer der er – og hvilke der kan forbedres.

Norge

Som en opfølgning på Stortingets digitale dagsorden (2015–2016) lancerede den norske regering i 2019 en digitaliseringsstrategi under navnet *Én*

26 RÚV Nyhedsbureau (2018). *Hlaup með pappíra verði úr sögunni*, lokaliseret 07.07.2021

27 Stafrænt Ísland (2021). *Stafrænt Ísland*, lokaliseret 07.07.2021

28 Stafrænt Ísland (2021). *Þróunarhandbók*, lokaliseret 07.07.2021

29 Center for Digital Dannelse (2015). *The digital Competence Wheel*, lokaliseret 07.07.2021

3 procent af befolkningen ikke bruger computere, tablets, smartphones eller internettet.

*digital offentlig sektor*³⁰ (2019–2025). Et af indsatsområderne handler om sammenhængende tjenester med brugeren i centrum. Her undersøges bl.a. brugerrejsen på offentlige tjenester, og i strategien er der fokus på, at den offentlige sektor skal fremme lige deltagelse i samfundet for alle indbyggere uanset funktionsevne eller livssituation.

I februar 2017 underskrev statsminister Erna Solberg *Nasjonal kompetansepolitisk strategi*³¹, der løber til 2021. De tre indsatsområder er 1. Gode valg for den enkelte og for samfundet, 2. Læring i arbejdslivet og god brug af kompetence, og 3. Styrkelse af kompetencen hos voksne med svag tilknytning til arbejdslivet. Indsatsområde 2 fokuserer bl.a. på at styrke digitale kompetencer i hele arbejdsstyrken, og indsatsområde 3 sætter fokus på digitaliseringsfærdigheder som værende lige så vigtige grundlæggende færdigheder som sprog- og regnekundskaber. En arbejdsgruppe bestående af interessenter fra alle relevante sektorer blev nedsat til at følge op og gennemføre foranstaltninger til forbedring af digitale færdigheder.

Kompetansepluss³², under Kompetanse Norge, har siden 2006 kørt parallelt med det formelle voksenuddannelsessystem, og pr. 1. juli 2021 er Kompetanse Norge en del af Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Kompetansepluss er en tilskudsordning for grundlæggende færdighedstræning, og inkluderer digitale færdigheder og læsning, skrivning, regning, mundtlige færdigheder og norsk eller samisk. Virksomheder og ikke-statslige organisationer kan ansøge om støtte til kurser designet til at hjælpe voksne med at lære de nødvendige færdigheder til at imødekomme kravene og ændringerne på arbejdspladsen. Over 50.000 voksne deltog frem til 2016 i en sådan digital læsefærdighedstræning, hvor de fleste af dem deltog i kurser, der inkluderer mere end en færdighed.

I 2020 igangsatte regeringen i Norge kompetencereformen *Lære hele livet*³³. Initiativerne blev udformet før COVID-19-pandemien gjorde sit indtog, men blev kun endnu mere relevante ved udgivelsen. Det første mål i reformen er, at alle skal have mulighed for at forny og supplere deres kompetencer, så flere mennesker kan blive længere på arbejdsmarkedet. Det andet mål er at lukke kompetencegabet, dvs. kløften mellem, hvad arbejdsmarkedet har brug for med hensyn til kompetence og den kompetence, arbejdstagerne faktisk har.

I foråret 2021 blev en fornyet strategi for digital kompetence lanceret under navnet *Digital heile livet*³⁴. Strategien er baseret på bl.a. en undersøgelse foretaget af Kompetanse Norge, der viser, at 11 procent af befolkningen har svage basale digitale færdigheder på trods af bestræbelserne for at reducere den digitale kløft. Undersøgelsen viser også, at 3 procent af

30 Regjeringen (2019). *En digital offentlig sektor*, lokaliseret 07.07.2021

31 Kompetanse Norge (2017). *Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017–2021*, lokaliseret 07.07.2021

32 Kompetansepluss (2021). *Kompetansepluss*, lokaliseret 18.08.2021

33 Regjeringen (2019). *Kompetansereformen – Lære hele livet*, lokaliseret 07.07.2021

34 Regjeringen (2021). *Alle skal inkluderes i det digitale samfunnet*, lokaliseret 07.07.2021

befolkningen ikke bruger computere, tablets, smartphones eller internettet. Den nye strategi har derfor til formål at give alle mulighed for at deltage i det digitale samfund, i arbejdslivet og det sociale liv. Alle grupper i befolkningen skal have mulighed for at tilegne sig og opdatere deres digitale færdigheder i de forskellige livsfaser.

Sverige

I 2017 blev Sveriges nationale digitaliseringsstrategi *För ett hållbart digitaliserat Sverige* vedtaget³⁵. Strategien skal bidrage til konkurrenceevne, fuld beskæftigelse og økonomisk, socialt og miljømæssig bæredygtig udvikling. Fem delmål skal sikre fremdriften: 1. Digital kompetence, 2. Digital sikkerhed, 3. Digital innovation, 4. Digital styring og 5. Digital infrastruktur. Særligt delmål 1 understøtter, at alle er i stand til at udvikle og bruge deres digitale færdigheder. I 2018 førte strategiarbejdet bl.a. til oprettelsen af et brugerråd med det formål at øge digital deltagelse for handicappede gennem adgang til it, elektronisk kommunikation og elektroniske tjenester på lige vilkår med andre³⁶. Derudover præsenteres en investering i de regionale biblioteksaktiviteter som kompetence- og udviklingsknudepunkt for at skabe en digital forøgelse af viden i landet. Regeringen har også gennem den svenske presse-, radio- og tv-myndighed og det svenske mediaråd kortlagt større initiativer, der er gennemført nationalt, regionalt og lokalt af myndigheder og andre institutioner og aktører indenfor medieområdet og i civilsamfundet om medie- og informationskompetence og digital kompetence.

I oktober 2017 vedtog regeringen en National digitaliseringsstrategi³⁷ for skolesystemet, der løber indtil 2022. Regeringen mener, at skolesystemets centrale opgave er at give alle studerende mulighed for at udvikle evnen til at bruge og skabe med digital teknologi, og at opnå en forståelse for, hvordan digitalisering påvirker individet og samfundets udvikling. Strategien indeholder tre fokusområder 1. Digital kompetence til alle i skolesystemet, 2. Lige adgang og anvendelse og 3. Forskning og opfølgning om digitaliseringsmuligheder. Særligt fokusområde 1 og 2 sætter ind på, at alle børn og skolepersonale skal have lige muligheder for at udvikle digitale kompetencer og lige adgang til digitale ressourcer.

35 Regeringskansliet (2017). *För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi*, lokaliseret 07.07.2021

36 Regeringskansliet (2018). *Uppdrag att inrätta användarråd i syfte att öka den digitala delaktigheten för personer med funktionsnedsättning*, lokaliseret 07.07.2021

37 Regeringen (2017). *Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet*, lokaliseret 12.08.21

Initiativerne er dog ikke altid lige opprioriteret i de politiske strategier.

De selvstyrende områder

Digitaliseringsstrategier er også blevet udviklet i de selvstyrende områder. De er generelt af bred karakter og indeholder bl.a. perspektiver på vigtigheden af at styrke borgernes digitale færdigheder. I den grønlandske strategi, der gælder for perioden 2018–2021³⁸, er der seks fokusområder, hvoraf det ene handler om behovet for uddannelsesinitiativer. På Færøerne, hvor der blev udarbejdet en omfattende digitaliseringsstrategi i 2015³⁹, lægges der bl.a. vægt på, at strategien er for alle. Ifølge strategien skal digitaliseringen udføres på en måde, der gør det lettere for alle, herunder handicappede, fysisk dårligt stillede, dem, der bor på fjerne øer, der er på søen eller i udlandet, at bruge offentlige tjenester. På Åland blev en digital dagsorden vedtaget allerede i 2012⁴⁰, som derefter blev fulgt af IT-strategien for den offentlige sektor i 2018. Den understreger bl.a. vigtigheden af, at det offentlige Åland fokuserer og investerer i at øge borgernes digitale færdigheder og muligheder.

Opsamling

Gennemgangen af policies fra de nordiske lande viser generelt set et Norden, som er langt fremme på digitaliseringsområdet – og som også reflekterer over, hvordan reduktionen af digitale kompetencekløfter kan understøttes. Det er svært at generalisere over landenes policies og perspektiver på digitalisering, da problematikken gribes meget forskelligt an. Dog vil vi påpege, at alle lande har politiske initiativer, som målretter sig NVL Digital's målgruppe. Initiativerne er dog ikke altid lige opprioriteret i de politiske strategier. Derfor er der også behov for en fortsat, og måske øget, opmærksomhed på reduktion af digitale kompetencekløfter i Norden.

38 Naalakkersuisut (2018). *Digitaliseringsstrategi 2018–2021*, lokaliseret 12.08.21

39 Talgildu Føroyar (2021). *Talgildu Førovar*, lokaliseret 12.08.21

40 Ålands Landskapsregering (2017). *Digital agenda för Åland*, lokaliseret 12.08.21

4

Uddannelses-
indsatser, der
gennemføres
med henblik
på at fremme
den digitale
inklusion

I dette afsnit præsenteres en samling eksempler på uddannelsesindsatser i de nordiske lande med henblik på at fremme den digitale inklusion i samfundet. Den liste, der er sammensat, repræsenterer kun en begrænset del af alle de indsatser, der gennemføres, men eksemplerne har en bredde og et omfang, der gør, at de kan tjene som inspirationskilder og indgang for yderligere studier for dem, der arbejder for at mindske de digitale kløfter.

4.1 Minianalyse/perspektiver

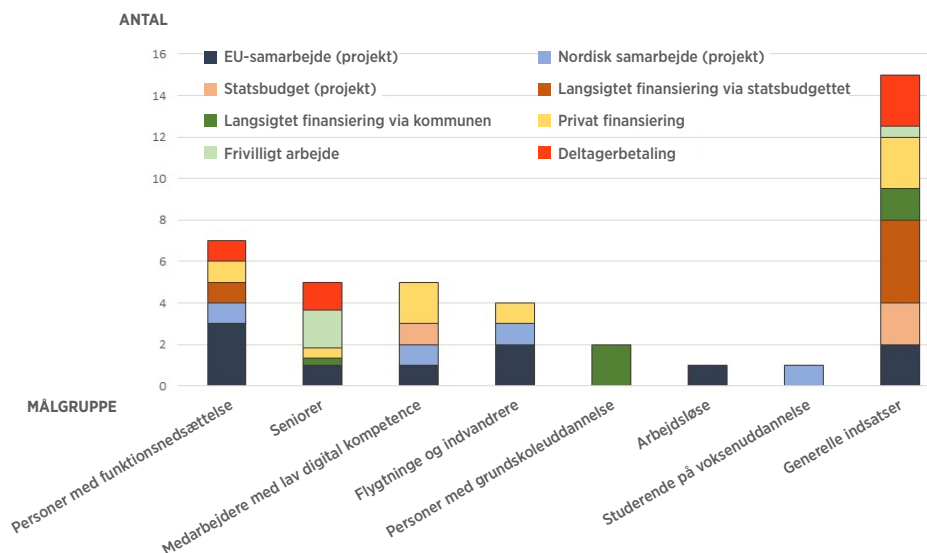
I den kortlægning, der er gennemført, er der identificeret 40 initiativer. Indsatsernes karakter adskiller sig især med hensyn til primær målgruppe, og de kan derfor inddeles i følgende tre kategorier:

Kategori	Antal initiativer
1. Indsatser, der henvender sig direkte til deltagerne	24
2. Indsatser, der henvender sig til vejledere og undervisende personale	7
3. Åbne digitale undervisningsressourcer (OER) og andre centrale ressourcer for undervisningsudbydere	9

Kategori	Sverige	Finland	Norge	Danmark	Island	Selvstyrende områder	Totalt
1	8	4	4	5	2	1	24
2	4	1	1		1		7
3	2	3	2	1		1	9
Total	14	8	7	6	3	2	40

Tabel 1
Fordelingen af de forskellige indsatser ud fra kategori, land og selvstyreområde

Knap halvdelen af initiativerne (19 stk.) drives i projektform. Af disse finansieres halvdelen (9 stk.) af EU via enten ESF eller Erasmus+. De øvrige projekter finansieres bl.a. af Nordplus (4 stk.), det respektive lands statsbudget (3 stk.) eller Nordisk Ministerråd (1 stk.). De aktiviteter, der har en mere permanent karakter, finansieres ofte via statsbudgetterne (7 stk.) eller af kommunerne (3 stk.). Mange er også finansierede af deltagerbetaling (7 stk.), samtidig med at flere af indsatserne i høj grad baseres på frivilligt arbejde (7 stk.). Over halvdelen af initiativerne

Figur 2
Antal og finansiering af indsatser for forskellige målgrupper

(24 stk.) er ikke bare finansieret af det offentlige, men drives også i offentligt regi. De øvrige drives enten i privat (12 stk.) eller blandet (4 stk.) regi.

Uddannelsesindsatserne henvender sig til flere forskellige målgrupper. Den bedst repræsenterede målgruppe i rapportener personer med forskellige former for funktionsnedsættelse, hvoraf indsatserne hovedsageligt finansieres af EU-midler (figur 2, blå felter). Andre målgrupper, der ofte er repræsenteret, er seniorer og medarbejdere i forskellige virksomheder, myndigheder og organisationer, hvor den digitale kompetence er lav. Indsatserne rettet mod seniorer muliggøres i høj grad af frivillige arbejdsindsatser (lysegrønne felter). På tilsvarende vis finansieres en stor del af de indsatser, der henvender sig til medarbejdere, med private midler (gule felter), men også det nordiske samarbejde spiller en vigtig rolle i denne sammenhæng (lyseblå felter). En anden stor målgruppe er flygtninge og indvandrere, hvor indsatserne muliggøres af projektmidler fra EU, men hvor midler fra nordiske institutioner og private finansieringskilder også finansierer en del af initiativerne. De øvrige målgrupper er personer med udelukkende grundskole-uddannelse, arbejdsløse og studerende på voksenuddannelse. Indsatserne overfor disse grupper finansieres af hhv. kommunerne (mørkegrønne felter), EU og via det nordiske samarbejde. Afslutningsvist kan man af figur 2 læse, at en stor del af de uddannelsesinitiativer, der præsenteres i rapporten, næsten 4 ud af 10, er af generel karakter i den forstand, at de henvender sig til mange forskellige målgrupper. Disse initiativer finansieres primært af statsbudgetterne (lyse- og mørkebrune felter) og af kommunerne, men også privat finansiering spiller en vigtig rolle her.

Uddannelsesindsatsernes geografiske rækkevidde varierer. Halvdelen dækker hele nationen (20 stk.), mens tre ud af ti er lokalt baserede (12 stk.) og oftest begrænser sig til én kommune. De øvrige (8 stk.) har en aktivitet, der drives enten på regionalt niveau eller i form af et samarbejde mellem aktører, der er spredt i flere forskellige kommuner.

Indsatserne består i mange tilfælde af en blanding af problemløsning og færdighedstræning. To tredjedele af initiativerne baseres på en eller anden form for samskabelse med dem, der deltager i uddannelsen.

I nedenstående afsnit præsenteres grundlæggende information om initiativerne. Det drejer sig om et antal strukturerede nøgledata, en kort tekst om formål, mål og plan, samt link til websider, hvor man kan finde mere udførlig information om initiativet. Der er ingen krav om, at de eksempler, der er udvalgt, skal give et fuldt dækkende billede af de initiativer, der findes i de forskellige nordiske lande. For mere information om, hvordan oversigten er udarbejdet, se afsnittet Metode ovenfor.

De ovenfor definerede kategorier af initiativer præsenteres i hvert sit delafsnit, som igen er inddelt ud fra de målgrupper, initiativerne henvender sig til.

Udover disse initiativer er der identificeret fem andre interessante initiativer, som er udeladt af nedenstående oversigt, da de blev afsluttet i løbet af 2020 eller i begyndelsen af 2021. De præsenteres i stedet i et separat, afsluttende delafsnit.

4.2 Indsatser, som henvender sig direkte til deltagerne

Målgruppe – personer med funktionsnedsættelser

Digi-Inklusion, Sverige

Uddannelsesudbyder: Sveriges Fontänhus Riksförbund,

Geografisk placering: I 13 svenske byer; Stockholm, Göteborg, Malmö, Örebro, Helsingborg, Lund, Nyköping, Falun, Motala, Falkenberg, Båstad, Älmhult og Sköndal

Målgruppe: Personer mellem 18 og 65 år, som lever med psykisk sygdom

Antal deltagere: 80

Tidsperiode: Oktober 2019–juni 2022

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (EFS)

Link til
mere information
om [Digi-Inklusion](#)

Fountain House er en non-profit organisation, der arbejder efter Klubbhusmodellen for psykosocial rehabilitering. Gennem Digi-inklusion har de fået midler til at udvikle en digital kommunikationsplatform til både medlemmer og til organisationen Fountain House.

DigiJAG i Sverige og DigiJEG i Norge

Uddannelsesudbydere: Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB), Mora Folkhögskola, Begripsam AB og Axesslab

Geografisk placering: Mora folkhögskola, Sverige (drives fra efteråret 2021 også som distanceundervisning i Norge)

Målgruppe: Moderat udviklingshæmmede personer

Antal deltagere: På de distancekurser, der er afholdt, har der været 12 pladser pr. kursus

Tidsperiode: En toårig distance-uddannelse i Tilpasset IT afholdtes i 2015–2017, hvorefter lignende toårige uddannelser startede i 2018 og 2020. Særlige projektmidler til udvikling af værktøjer bevilgedes i perioden 2018–feb 2021

Finansiering: Allmänna arvsfonden, Mora Folkhögskola samt Kultur och Bildningsnämnden, Region Dalarna.

Projektet indledtes med, at Mora Folkhögskola bevilgede midler til i to år med start 2015 at drive distance-uddannelsen Anpassad IT – vägen till digital delaktighet, som henvendte sig til personer med intellektuel funktionsnedsættelse. Det fulgtes op i 2018 med en ny, tilsvarende uddannelse, hvor 12 elever blev optaget. Blandt de optagne var der både nye deltagere og elever, der fik lov til at deltage i et fortsætterkursus. De elever, der deltog i fortsætterkurset, fik bl.a. rollen som erfarings-eksperter i klassen.

Under uddannelsen forløb blev det mere og mere tydeligt, at der manglede et kognitivt tilgængeligt læremiljø for personer med intellektuel funktionsnedsættelse. Riksförbundet FUB søgte derfor og blev bevilget projektmidler til i samarbejde med Mora Folkhögskola, Begripsam AB og Asesslab at etablere læringsplatformen DigiJAG. Projektet har været i gang i perioden 2018–2021, og det er eleverne i ovennævnte Anpassad IT-kurset, der udgjorde basen for udviklingen af læringsplatformen. Arbejdet bygger på de erfaringer og net-pædagogiske metoder, som blev udviklet i kurset Anpassad IT. Arbejdet har været præget af en samskabende metodik, hvilket indebærer, at personer med udviklingsforstyrrelser, støttepersoner, lærere, tilgængelighedseksperter, designere og forskere sammen har drevet udviklingen. I diskussionerne om, hvad der skal prioriteres i udviklingsarbejdet, har personer med udviklingsforstyrrelse lige så stor indflydelse som andre interessenter.

Eleverne har prioriteret og testet forskellige funktionaliteter gennem Begripsams samskabende metoder. Det kan dreje sig om at mødes, dele information og modtage information online. DigiJag er symbolstyret og sekventielt opbygget, og personer med moderat intellektuel funktionsnedsættelse har mulighed for på egen hånd af navigere mellem forskellige app'er og materialer. Funktionen Zoom er nu ved at blive implementeret for at muliggøre distancekommunikation. Tanken er, at personer med moderat udviklingsforstyrrelse skal kunne anvende den gennem hele livet i forskellige skoleformer og i fritiden. Den skal fungere som en støtte i den livslange læring, og vil blive testet og videreudviklet i fem andre organisationer:

Link til

mere information om

[DigiJAG, Sverige](#) og

[DigiJAG, Norge](#)

Rättvik kommun, Värmdö kommun, Mora kommun, Värnamo kommun og Malungs Folkhögskola. Begripsam og Axesslab er ansvarlige for driften af læringsplatformen efter afslutningen af projektet.

En tilsvarende aktivitet, med start i april 2021, bliver bygget op i Norge. Begripsam AB har i den sammenhæng påtaget sig at oversætte læringsplatformen DigiJAG (DigiJEG) til norsk og uddanne personale og pårørende, så også personer med intellektuel funktionsnedsættelse i Norge kan få samme digitale støtte gennem hele livet i forskellige skoleformer og i fritiden, som deres svenske venner har fået. Udviklingsarbejdet, som finansieres af Bufdir, forventes at være færdigt ved årsskiftet 2021–2022.

Derudover er et DigiJag Center under opbygning for at tilgodese kompetenceudviklingen blandt lærere, personale indenfor LSS, bibliotekarer, beslutningstager og pårørende i forhold til målgruppens mulighed for at deltage i det digitale samfund. DigiJag Center drives af Begripsam AB i samarbejde med Mora Folkhögskola og Region Dalarna med støtte fra Post och Telestyrelsen.

Målgruppe – seniorer

Seniorernes datastuer, Danmark

Uddannelsesudbydere: Danske Seniorer og Faglige Seniorer

Geografisk placering: Mere end 100 datastuer fordelt over hele landet

Målgruppe: Pensionister og personer på efterløn med behov for at øge deres digitale færdigheder

Tidsperiode: Fortsat i drift uden en fast slutdato

Finansiering: Drives af frivillige ulønnede seniorer med støtte fra Danske Seniorer og Faglige Seniorer i fællesskab

Seniorernes Datastuer er et netværk af datastuer for ældre rundt om i hele Danmark. Det er et tilbud til alle ældre om at blive mere velbevandrede i den digitale hverdag. Det kan fx handle om at få hjælp til brug af computer, NemID, netbank og e-mail. Nogle datastuer holder kurser, andre har åbent hus, hvor du kan komme forbi i åbningstiden og få råd og vejledning om det, du har brug for. Enkelte tilbyder også at komme hjem til dig, hvis du har svært ved selv at komme til datastuen. Selvom der holdes nogle kurser, gennemføres der generelt ingen egentlig undervisning i datastuerne, men primært vejledning i at bruge internet og computer. De fleste datastuer er gratis, men enkelte tager et beskedent beløb for kurserne.

Link til

mere information om
[seniorernes datastuer](#)
og [rådgivning](#)

Seniornet Nordfyn – Datastuen, Danmark

Uddannelsesudbyder: Nonprofitorganisationen Seniornet Nordfyn

Geografisk placering: Nordfyns Kommune

Målgruppe: Personer over 60 år i Nordfyns Kommune, der vil styrke deres færdigheder i brug af IT

Antal medlemmer: Cirka 100

Tidsperiode: Virksomheden startede i 1999 og er gradvist udvidet

Finansiering: Medlemkontingent på Dkr 125 om året og lokale tilskud fra Nordfyns kommune

Link til

mere information om
[Seniornet Nordfyn](#)

De bedste tricks for at undervise i anvendelse af tablet, PC og mobil?

Seniornet Nordfyn startede som et projekt under EU arrangeret af Nordfyns Erhvervsråd for over tyve år siden. Projektet kørte over 2 år med 24 deltagere. Tre ildsjæle fra de 2 hold – en fra hver af de tre deltagende kommuner – dannede en arbejdsgruppe med henblik på at få etableret en forening med det formål at lære ældre borgere EDB. Foreningen blev grundlagt i aug. 2001, og i 2002 havde foreningen allerede etableret to datastuer, en i Bogense og en i Otterup. Den sidstnævnte af disse blev i 2010 til en selvstændig forening, da presset blev så stort på de 2 datastuer.

Datastuen i Bogense drives med økonomisk støtte fra kommunen samt medlemskontingent og ca. 20 frivillige undervisere.

Seniornett, Norge

Uddannelsesudbydere: De lokale foreninger i den frivillige, non-profit og partipolitisk uafhængige organisation Seniornett

Geografisk placering: Tilgængelig over hele landet

Målgruppe: Seniorer, som har behov for kursus i anvendelse af PC, tablet eller smartphone

Tidsperiode: Løbende aktiviteter uden en specifik tidsbegrænsning

Finansiering: Aktiviteterne gennemføres hovedsageligt af ulønnede frivillige. Dertil er der medlemsafgifter på Nkr 350 om året, og medlemmerne betaler kursusafgifter, der er relativt lave.

Seniornett er en frivillig organisation med 9.000 medlemmer og 220 lokalforeninger rundt om i hele Norge. Deres formål er at styrke den digitale kompetence blandt seniorer. De fleste af deres frivillige vejledere er selv seniorer.

Seniornett har et bredt udvalg af kurser og online-kurser, artikler og manualer om forskellige aspekter ved IT-anvendelse. Meget af materialet ligger på deres hjemmeside, noget kræver medlemslogin, mens andre artikler er åbne for alle.

Et af kurserne handler om grundlæggende anvendelse af tablet. Eksempler på emner er opkobling til WiFi (trådløst netværk), opdateringer, brug af trykfølsom skærm, startskærmen, internet, hvordan man søger, lægger til en favorit, lægger til på skrivebordet og anvendelse af kamera og video.

For at støtte de frivillige vejledere har de også vejlederseminarer med erfaringsudveksling med andre vejledere. Der diskuteres for eksempel, hvad der fungerer bedst, når man vejleder? Hvordan kommunikerer man med seniorer? De bedste tricks for at undervise i anvendelse af tablet, PC og mobil? Hvilke app's kan man anbefale? Listen over temaer, som vejlederne støder på, er lang. Og gennem at dele erfaringer får vejlederne nye kundskaber.

[Link til mere information om Seniornett](#)

SeniorNetSweden, Sverige

Uddannelsesudbydere: Den uafhængige non-profit IT-forening SeniorNetSweden

Geografisk placering: Landsorganisationen har sit hovedsæde i Stockholm, men aktiviteterne drives af 45 lokale klubber rundt om i Sverige fra Sollefteå i nord til Ystad i syd

Målgruppe: Seniorer, der har brug for at øge deres digitale kompetence

Antal deltagere: Har tæt på 8.000 medlemmer

Tidsperiode: Aktiviteterne startede beskedent i 1997, og derefter er antallet af klubber og medlemmer steget år for år

Finansiering: Aktiviteterne gennemføres hovedsageligt af ulønnede frivillige. Dertil er der medlemsafgifter på 250 Skr om året, og medlemmerne betaler kursusafgifter, der er relativt lave.

SeniorNetSweden er en søsterorganisation til den norske organisation Seniornett. Den har på tilsvarende vis som i Norge som mål at fremme seniorers anvendelse af den moderne IT-teknik, som dagens samfund kræver. Foreningerne stræber efter at mindske andelen af ældre, som lever i digital eksklusion. Det sker bl.a. gennem aktiv deltagelse i samarbejdsorganisationen Digidel, regeringens udredning Det demokratiska samhället, Internetstiftelsen og et udviklingsprojekt finansieret af Post- og Telestyrelsen, som drives i samarbejde med den private virksomhed FUNKA, som arbejder indenfor tilgængelighedsbranchen.

Hver klub fastlægger selv sit program med kurser, studiecirkler og andre aktiviteter. Udbuddet varierer fra klub til klub og tilpasses medlemmernes behov. Klubberne samarbejder lokalt med bibliotek, aftenskoler, skoler eller andre virksomheder.

Målgruppe

– medarbejdere med lav digital kompetence

Be Digital – Social Media Skills For 50+, Norge og Island

Uddannelsesudbydere: Center For Adult Learning (LLL Center Mimir-simenntun, IS) og Center For Adult Learning (Aftenskolen, NO)

Geografisk placering: Reykjavik, Kristiansand og Stavanger

Målgruppe: Borgere over 50 fra de nordiske/baltiske lande

Antal deltagere: –

Tidsperiode: Juli 2019 – juni 2021

Finansiering: Nordplus

Projektets formål er at styrke ældre borgeres færdigheder på de sociale medier for at forbedre deres position på arbejdsmarkedet, øge deres konkurrenceevne og forlænge deres arbejdstid frem til pensionering og derefter. Målgruppen er borgere over 50 i de nordiske og baltiske lande.

De primære projektaktiviteter består af, at:

1. udføre en komparativ analyse af de primære trends indenfor brug af sociale medier på arbejdspladser i de nordiske og baltiske lande

Link til

mere information om
[SeniorNetSweden](#)

Link til

mere information om
[Aftenskolen, NO](#) og [LLL Center Minir-simenntun](#)

2. udvikle et 15-timers træningsprogram, der tilbyder en basis-kunnen indenfor sociale medier på arbejdspladser
3. teste træningsprogrammet på en udvalgt gruppe af deltagere i partnerlandene
4. organisere en midtvejs international workshop for målgruppen i Letland, der skal reflektere over de færdigheder og erfaringer, der er opnået gennem træningsprogrammet på lokalt niveau
5. afholde partner-møder for at diskutere projektets fremdrift
6. afholde en international erfaringsudvekslingsworkshop, hvor projektræsultaterne præsenteres.

KomDigital, Danmark

Uddannelsesudbyder: Et partnerskab, der samler 18 af de vigtigste repræsentanter for Hovedstadsregionens virksomheder, organisationer, medarbejdere og vidensinstitutioner. Forankret hos Danmarks Tekniske Universitet (DTU)

Geografisk placering: Hovedstadsområdet i Danmark

Målgruppe: Medarbejdere ved små og mellemstore virksomheder (under 250 ansatte og omsætning på maks. 50 mio. EUR)

Antal deltagere: Ingen forudbestemt grænse for antallet af deltagere

Tidsperiode: Partnerskabet startede i nov. 2017, og hvert forløb består af ca. 20 timer pr. medarbejder fordelt over en tre måneders periode

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (ESF)

I tæt samarbejde med regionens virksomheder og organisationer leverer partnerskabet vækstrettede løft af digitale kompetencer. Disse kompetence-løft er skræddersyet til arbejdslivets vilkår og behov, så både medarbejdere, ledere, virksomheder og organisationer kan vokse i praksis. KomDigital har tre grundlæggende principper: Læringsforløbene tager udgangspunkt i virksomheden/organisationens behov, udfordringer og potentiale; planlægning og gennemførelse foregår i en co-creation proces, hvor man benytter sig af fx ekspertise udefra i form af faglige specialister; og undervisningsinstitutioner, eksisterende undervisningssekvenser etc. i en partnerkreds på 18 organisationer er en central del af projektet.

Link til

mere information om

[KomDigital](#)

Kompetansepluss, Norge

Uddannelsesudbydere: De virksomheder, der modtager tilskud

Geografisk placering: Kompetanse Norges kontor i Oslo forvalter Kompetansepluss, men arbejdsgivere over hele landet kan søge tilskud

Målgruppe: Voksne i arbejde, primært med lav formel uddannelse

Tidsperiode: Udbuddet gælder for kalenderåret 2021. Kurserne kan afholdes frem til september 2022.

Finansiering: Den norske stat via Kompetanse Norge

Link til

mere information om

[Kompetansepluss](#)

Kompetansepluss Arbeid 2021

Kurserne handler om grundlæggende læse-/skrive-, regne-, mundtlige- og digitale færdigheder, eller undervisning i norsk og/eller samisk for voksne i arbejde. En ansøgning til Kompetansepluss Arbeid skal være et samarbejde mellem en uddannelsesudbyder, mindst én virksomhed med behov for kurset,

De kalder det selv "Growth mindset – learning culture".

og eventuelt andre organisationer, som er involverede i projektet, som fx en erhvervsforening eller en arbejdsmarkedsorganisation. Kursusdeltagere, der har grundskole som højeste uddannelsesniveau/begrænset formel uddannelse, prioriteres. Kurserne, der handler om digitale færdigheder, dækker 30–120 timer.

Kompetansepluss Frivillighet 2021

Den samme tilgang som for Kompetansepluss Arbeid 2021 med den ene forskel, at Kompetansepluss Frivillighet retter sig mod frivillige organisationer, der er registreret i Frivillighetsregisteret. Målgruppen er deltagere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse/begrænset formel uddannelse, og indvandrere med højere uddannelse fra hjemlandet, som ikke er godkendt i Norge, er derudover prioriteret målgruppe.

The Eimskip Academy, Island

Uddannelsesudbyder: Eimskip

Geografisk placering: Reykjavík

Målgruppe: De cirka 1800 ansatte i Eimskips virksomheder på Island og i andre lande

Antal deltagere: Varierer. Kurserne henvender sig til alle de ca. 1.800 ansatte i virksomheden

Tidsperiode: Kurserne afholdes løbende

Finansiering: Virksomheden selv

Logistik- og shippingvirksomheden Eimskip lægger stor vægt på at forberede sine medarbejdere på de forandringer, der nu og i fremtiden resulterer af den hastige teknisk udvikling og de øgede krav, der stilles til bæredygtige løsninger. De har derfor udviklet en digital læringsplatform kaldet The Eimskip Academy, hvor alle ansatte har adgang til information om efteruddannelsesmuligheder, specifikke kurser, materiale at læse og andet motiverende indhold. Virksomhedens efteruddannelsesindsatser er en integreret del af alle vigtige projekter eller forandringstiltag i virksomheden, og virksomheden ser det som absolut nødvendigt, at medarbejderne lærer og tilpasser sig til ny teknik og finjusterer deres personlige kompetencer som fx empati, innovation, holdarbejde og lederskab. Rejsen handler om at forberede de eksisterende medarbejdere på fremtiden og omfavne ny kolleger, som kan bibringe nye idéer, ny viden og nye oplevelser. Det handler om at skabe en ny mentalitet og en kulturel forandring indenfor virksomheden: De kalder det selv "Growth mindset – learning culture".

Link til

mere information om
[The Eimskip Academy](#)

21st Century Worker, Island

Uddannelsesudbyder: Mímir

Geografisk placering: Kurserne holdes på distance og henvender sig til alle på Island

Målgruppe: Henvender sig til alle på Island, der vil forbedre deres digitale kompetencer på grundlæggende niveau. Målgruppen udgøres især af ansatte, der risikerer at miste deres arbejde.

Antal deltagere: Ingen specifik grænse

Tidsperiode: Mímirs kurser startede i 2003 og afholdes løbende. Kurserne omfatter som hovedregel 28 lektionstimer.

Finansiering: Erhvervsuddannelsesfonde, herunder Starfsafl, Landsmennt, Ríkismennt, Sveitamennt, Sjómennt og Starfsmenntasjóður verslunar- og skrifstofufólks

Mímir er en kursusvirksomhed, der arbejder indenfor efteruddannelse og erhvervsuddannelse, med særlig fokus på uddannelse af personer med begrænset formel uddannelse. Deres kurser har som mål at styrke individernes position på arbejdsmarkedet gennem formidling af kundskab om den teknik, arbejdsmarkedet efterspørger. Deltagerne skal lære mere om den potentielle effekt af den fjerde industrielle revolution i samfundet, på individniveau og på arbejdsmarkedet.

På kurset 21st Century Worker analyseres arbejdstagernes tekniske færdigheder og evner, med hjælp af Digital Fitness Wheel, som er udviklet af VR for at hjælpe arbejdstagere med at bedømme egne tekniske færdigheder. Kurset introducerer deltagerne til digital teknik med anvendelse af hverdagsprog. Tanken er, at deltageres digitale selvtillid skal øges.

Kurserne afholdes på distance, men de, der behøver ekstra støtte eller at låne udrustning, kan henvende sig til Mímir's kontor i Reykjavík.

Link til

mere information om
[21st Century Worker](#)

Målgruppe – flygtninge og andre migranter

Arbetsliv och hälsa Nordost, Sverige

Uddannelsesudbyder: Socialförvaltningen i Göteborg

Geografisk placering: Göteborgs nordøstlige forstæder

Målgruppe: Uddannelsesindsatsen henvender sig i stor udstrækning til personer, der er født i andre lande eller som har udenlandsk baggrund. Det er ikke i første omgang nyankomne, men i stedet indbyggere, hvor flertallet har boet i Sverige i mere end 8 år, og som har kort eller ingen skolebaggrund (0–9 år) og ringe eller helt manglende arbejdsmarkedserfaring i Sverige. De har ofte et udtalt behov for at træne svensk for at kunne tilnærme sig arbejdsmarkedet. Det er også et kendetegn for målgruppen, at den har en manglende tiltro til egne evner til at lære svensk.

Antal deltagere: Cirka 200

Tidsperiode: Jan 2021–dec 2022

Finansiering: Den europæiske socialfond (ESF)

Det første delmål med uddannelsesindsatsen er at øge deltageres digitale evner og kompetencer, så deres muligheder for at deltage i det digitale samfund og arbejdslivet forbedres. Dette skal opnås gennem uddannelse og

Link til

mere information om
[Arbetsliv och hälsa Nordost](#)

træning i håndtering af basale digitale værktøjer, hvor deltagerne lærer at beherske værktøjer som fx BankID (NemID) og lærer at udfylde e-blanketter. Indsatsen forventes at øge deltagernes muligheder for at komme i arbejde, da evnen til at kunne håndtere digitale værktøjer nu om dage er en forudsætning for at kunne deltage på arbejdsmarkedet. På lang sigt forventes indsatsen også at føre til øget selvstændighed og ansvarlighed for egen situation, hvilket kan bidrage til en øget inklusion i samfundet.

Uddannelsesindsatserne, som både finder sted individuelt og i grupper, gennemføres af teamets IT-pædagog og er tilpasset individuelle forudsætninger og behov. En anden af teamets medarbejdere har udviklet et værktøj til opfølgning på deltagernes kundskabsniveau. Det kan anvendes i bedømmelsen af individernes progression og som grundlag for en overgang til andre uddannelsesindsatser, som fx dem, der gennemføres på kommunens Kompetenscenter.

Udover ambitionen om at øge de digitale færdigheder, er der et delmål om sprogudvikling, som forventes at resultere i, at deltagerne udvikler deres egne kommunikative evner og får øget tiltro til deres evner til at anvende sig af det svenske sprog i hverdagssituationer. På organisationsniveau forventes projektet at resultere i en sprogudviklende arbejdsform i flere forskellige dele af den nye enheds indsatsområder. Projektet skal være tilpasset til at støtte personer, der er underlagt en sammensat problematik, så de kan komme nærmere arbejdsmarkedet. Men den sprogudviklende arbejdsform skal også tilbyde arbejdsgiverne støtte til at gennemføre de tilpasninger, der skal til i forbindelse med fx praktik, fleksjob eller lignende.

Digital empowerment af etniske minoritetskvinder, Danmark

Uddannelsesudbyder: ReDI School of Digital Integration

Geografisk placering: København

Målgruppe: Etniske minoritetskvinder

Antal deltagere: Ingen forudbestemt grænse for antallet af deltagere. I løbet af forårsemestret 2021 vil antallet af deltagere være 65. Indtil videre har i alt 150 mennesker deltaget

Tidsperiode: 2019–2022

Finansiering: Teknologipagten (ReDI School er også støttet af Coca-Cola Foundation og VELUX-fonden)

ReDI School of Digital Integration er en non-profit tech-skole med fokus på digital opkvalificering og empowerment af kvinder – især kvinder med etnisk minoritetsbaggrund. De tilbyder gratis IT-kurser på flere niveauer og workshops i soft skills – al undervisning varetages af frivillige fra IT-branchen. De arrangerer også virksomhedsbesøg for at styrke forbindelsen mellem kvinderne og erhvervslivet. De har både fokus på at få flere kvinder i IT og tech og på at skabe 'digital literacy' for kvinder, der har ingen eller få digitale kompetencer, så de kan navigere i det danske digitale samfund – både privat og professionelt.

Link til

mere information
om [ReDI School](#) og
[ReDI School of Digital
Integration](#)

Målgruppe – personer, der kun har grundskoleuddannelse

Kommunal vuxenutbildning – IT-bas, Sverige

Uddannelsesudbyder: Uddannelsesvirksomheden Hermods

Geografisk placering: Kurser udbydes i Fagersta, Hallstahammar, Hedemora, Höganäs, Norberg og på distance

Målgruppe: Personer med mangelfulde datakundskaber og som kun har grundskoleuddannelse

Antal deltagere: Ingen eksakt grænse for, hvor mange der kan tilmelde sig kurserne

Tidsperiode: Udbydes hver termin, og kursuslængden ved normalt studie-tempo er 25 uger

Finansiering: De kommuner, hvor deltagerne bor

På uddannelsen IT-bas lærer kursUSDeltagerne mere om computere, de mest almindelige programmer, at surfe på internettet, og at anvende e-mail og sociale medier.

Delkursus 1 er et orienteringskursus i computeranvendelse, som henvender sig til dem, der ikke har computervaner. Kurset beskriver på enkel vis, hvordan man arbejder i et Windowsmiljø, søger information på internettet og skaber et dokument i Microsoft Word.

Delkursus 2 er et kursus om information og kommunikation, hvor deltagerne lærer at kommunikere skriftligt og mundtligt. De lærer bl.a. at skrive i Word og håndtere filer og billeder på den rigtige måde, samt at søge information på internettet. Derudover får de viden om de sociale medier.

Delkursus 3 er et fortsætterkursus om information og kommunikation, hvor deltagerne også lærer at håndtere administrative rutiner, som fx at skabe hjemmesider og anvende programmer til tekstbehandling, grafiske præsentationer og regneark. Derudover får de viden om sociale medier og blogs.

Link til

mere information om

[Kommunal vuxenutbildning](#)

Orienteringskurs i digital kompetens i kommunal vuxenutbildning, Sverige

Uddannelsesudbydere: Kommuner, organisationer og virksomheder, der arrangerer kommunal voksenuddannelse

Geografisk placering: I hele landet

Målgruppe: Retter sig mod alle indenfor den kommunale voksenuddannelse, som har behov for skræddersyet, grundlæggende kompetenceudvikling i forhold til håndtering af digitale værktøjer og hvordan man kildekritisk søger information på internettet

Antal deltagere: Behovsstyret uddannelse uden specifik begrænsning af antallet af deltagere

Tidsperiode: Forslaget blev præsenteret af Skolverket i begyndelsen af 2018. Med hensyn til de enkelte kurser kan de maksimalt omfatte 200 point, dvs. cirka 10 ugers heltidsstudier

Finansiering: Via statsbudgettet

Link til

mere information om

[orienteringskurset og voksenuddannelse og digitalisering gennem Skolverket](#)

Orienteringskursernes indhold varierer, afhængigt af hvilke forkundskaber, behov og interesser eleven har. Det kan fx handle om, hvordan man anvender digitale værktøjer og medier for at søge information og kommunikere. Kurserne skal bidrage til, at eleverne udvikler en grundlæggende evne til at granske og vurdere information, og på den måde skal de komplementere andre kurser indenfor voksenuddannelse. Kurserne kan også være af mere studieforberedende karakter. De kan også kobles til faglige kurser, eller finde sted på arbejdspladser og modsvare det behov for grundlæggende digital kompetence, som der er på bestemte fagområder.

For dem, der underviser på kurser i digital kompetence, har Skolverket udviklet materiale, der er frit tilgængeligt på deres hjemmeside. Materialet skal øge den digitale kompetence både hos underviserne på disse kurser og hos andre, der underviser indenfor den kommunale voksenuddannelse. Udover at øge lærernes digitale kompetence er det tanken, at materialet indirekte også skal øge elevernes digitale kompetencer og forudsætninger for at lære gennem at øge elevernes erfaringer med og kendskab til digitale værktøjer.

Generelle uddannelsesindsatser for flere målgrupper

Digiaikakauden Taidot (The Digital Age Skills), Finland

Uddannelsesudbydere: Private organisationer, folkehøjskoler, sommeruniversiteter og studiecentre

Geografisk placering: I totalt 80 projekter spredt ud over hele Finland

Målgruppe: Voksne med utilstrækkelige digitale færdigheder, især arbejdsløse eller folk, der er arbejdsløshedstruede, førtidspensionister, pensionister og indvandrere

Antal deltagere: Ingen specifikke grænser

Tidsperiode: Efteråret 2018–december 2021

Finansiering: Finlands statsbudget (Opetus- ja kulttuuriministeriö (Undervisnings- og Kulturministeriet). Der er afsat 7 millioner, som Opetushallitus, den finske uddannelsesstyrelse har fået ansvar for at fordele

Et nationalt program, der skal støtte livslang læring ved at give økonomisk støtte til nye uddannelsesprogrammer, kurser og træningsmoduler, der har fokus på digitale færdigheder. Programmet blev etableret i efteråret 2018, og det lancerede for nylig et udbud, der er åbent for alle voksenuddannelsesudbydere, inklusive sommeruniversiteter, læringscentre og folkehøjskoler i Finland. Initiativtager til programmet er Opetus- ja kulttuuriministeriö (Undervisnings- og Kulturministeriet). Opetushallitus, den finske uddannelsesstyrelse er ansvarlig for koordinering og distribution af midlerne til uddannelse i digitale færdigheder.

Der er stadig mange mennesker, der har utilstrækkelige digitale færdigheder i Finland. International forskning viser, at helt op til en tredjedel af den arbejdsduelige befolkning kan klassificeres som havende utilstrækkelige digitale færdigheder. The Panel of the Future Competencies har udtalt, at der er brug for en systemisk model, der kan sikre, at alle uddannelsesmidler bliver samlet og målrettet specifikt til studerende og uddannelsesudbydere.

Programmet støtter udbud af gratis og lettilgængelig træning i digitale færdigheder via en mangfoldighed af uddannelsesinstitutioner målrettet

Link til

mere information om [Digiaikakauden Taidot](#) og [Nestas artikel om initiativet](#)

voksne. gennemføres af uddannelsesinstitutioner i samarbejde med NGO'er. Træningsprogrammerne og kurserne dækker både basale digitale færdigheder og mere avancerede digitale færdigheder.

DigidelCenter, Sverige

Projektejere: De deltagende kommuner

Geografisk placering: DigidelCenter findes i mere end 30 kommuner rundt om i Sverige.

Målgruppe: Alle indbyggere i kommunen, der behøver hjælp med at håndtere digitale værktøjer og udvikle deres digitale kompetencer

Antal deltagere: Der er ingen antalsbegrænsninger

Tidsperiode: Det første center åbnede i 2017 og drives i lighed med de følgende centre som permanente virksomheder uden fastlagt slutdato

Finansiering: Det første center finansieredes af Internetstiftelsen, kommunerne og regionerne. I 2018 satsede staten stort på at få flere kommuner til at etablere centre. Også Internetstiftelsen bidrog med en mindre sum til denne satsning. Derefter har kommunerne finansieret aktiviteterne

DigidelCenters har som opgave at give gratis støtte til kommunernes borgere, så de kan få gavn af de muligheder, digitaliseringen skaber. Aktiviteterne, der ofte finder sted på de kommunale biblioteker, har mange former og er tilpasset de behov, der bliver givet udtryk for. Alle centrene indgår i et nationalt netværk, som arbejder ud fra et ensartet koncept, hvor der stilles krav om, at de skal:

1. være tilgængelige på en bemandet plads, hvor alle borgere uden omkostninger kan få adgang til hjælp med det digitale,
2. have et udtalt mandat om at være et knudepunkt for kommunal borger-service med fokus på digital deltagelse,
3. indgå i et nationalt kvalitetsarbejde indenfor digital vejledning, digital kompetence og digitalisering.

Staten støtter indirekte aktiviteterne gennem at udvikle de biblioteksansattes digitale kompetencer og opbygge digitale ressourcer, som gøres frit tilgængelige for alle. Udviklingen af de ansattes kompetencer er frem for alt sket gennem projektet Digitalt först, som blev gennemført i årene 2018–2020. Projektet blev drevet af Kungliga biblioteket sammen med de regionale biblioteksvirksomheder og kommunernes folkebiblioteker, med det formål at folkebibliotekerne skal være vel udrustede til at udvikle almenhedens evner til at deltage i et demokratisk, digitaliseret samfund. Indenfor projektet var der også et innovationsspor, hvor idéer og metoder blev testet ude på bibliotekerne. Derudover var der et lederskabsspor for chefer indenfor biblioteksvirksomhederne, og seminarer, konferencer, kurser og forskerdage blev afholdt. Det bedste eksempel på digitale ressourcer, som staten gjorde frit tilgængelige, er den for biblioteksansatte fælles platform for digital læring, Digiteket. Udviklingsarbejdet blev indledt i 2017 i Malmö, og Kungliga bibliotekets lancering af den nationale platform fandt sted i august 2019. Digiteket indgår som en del af projektet Digitalt först, hvor medarbejderne kan teste og træne deres digitale evner, men den indeholder også en del, hvor

Link til

mere information

om **Digidel** og **den**

politiske baggrund for
initiativet

biblioteksansatte kan dele lokalt produceret digitalt materiale. Antallet af registrerede brugere udgjorde i maj 2020 3.800.

Digitaljakten, Sverige

Uddannelsesudbydere: Det svenske kristne og frikirkelige studieforbund Bilda

Geografisk placering: Bildas hovedkontor ligger i Stockholm, men aktiviteterne er fordelt på 33 forskellige steder rundt om i Sverige. Hjemmesiden 'Digitaljakten' er uafhængig af tid og sted.

Målgruppe: Alle, der vil have mere glæde af sin mobiltelefon eller tablet.

Først og fremmest nybegyndere og dem, der har adgang til mobiltelefon eller tablet.

Antal deltagere: –

Tidsperiode: Løbende

Finansiering: Studieförbundet

Idéen med Digitaljakten er at tilbyde grupper, der sjældent anvender digitale værktøjer, en sjov læringsoplevelse, som giver engagement og vilje til at blive mere digitalt deltagende i samfundet. Deltagerne får lov til at være med i et spændende eventyr, hvor problemer skal løses, ofte i samarbejde med andre. Forbilledet for programmet har været 'Teknikjagten', som udbydes af Digidel. Til forskel fra de andre studieforbund har Bilda ikke nogen færdige kursuskataloger. De digitale kurser skabes i stedet i dialog med deltagerne.

Formålet er at skabe interesse for at tage det næste skridt og blive digitalt deltagende i samfundet. Målet er at introducere internet på en inspirerende måde og derigennem øge deltagernes muligheder for at blive selvstændigt udforskende, vove at spørge og prøve, og lære sammen uden at deltagernes prestige sættes på spil. Det er ikke et teknikkursus. Fokus ligger i stedet på at udnytte og anvende digitale ressourcer.

Antal træf på et kursus er mellem 6 og 12, og antal deltagere pr. gruppe er 4–14 personer.

Link til

mere information om

[Digitaljakten](#)

FVU-digital, Danmark

Uddannelsesudbydere: Voksenuddannelsescentre og andre udbydere, herunder daghøjskoler, erhvervsskoler, AMU-centre, social- og sundhedsskoler, folkehøjskoler, aftenskoler og sprogcentre

Geografisk placering: Voksenuddannelsescentre er placeret 29 steder i Danmark

Målgruppe: Voksne, som regel mindst 25 år, der ønsker at blive bedre til at arbejde digitalt. Dog er det et krav, at man indgår i arbejdsstyrken enten som ledig eller som arbejdstager. Tilbuddet er dermed ikke tilgængeligt for fx pensionister

Antal deltagere: Ingen forudbestemt grænse for antallet af deltagere

Tidsperiode: Undervisningen består af tre trin, som hver dækker 20–30 timer. De første kurser blev givet i forårssemesteret 2019

Finansiering: Finansieret via det danske statsbudget

Link til

mere information om

[FVU-digital](#)

Udvikling af grundlæggende it-kompetencer med det formål at gøre deltagerne fortrolige med de digitale værktøjer, som de bruger på jobbet og i hverdagen. Ingen forudgående viden krævet. Undervisningen giver praktiske erfaring med it-programmer, der hjælper deltageren med at løse opgaver på jobbet. Fx at modtage eller give beskeder til kolleger, dokumentere arbejde med tekst eller billeder, føre kørselsregnskab eller bruge videoer og vejledninger.

Undervisningen giver også færdigheder, som kan bruges i uddannelse, privatliv og samfundet i øvrigt, fx til at bestille varer via nettet eller søge job digitalt. Deltagerne lærer også, hvordan mobil og pc kan hjælpe dem med at læse, skrive og regne.

Medborgarinstitutets kurser i grundlæggende digital kompetence, Åland

Uddannelsesudbyder: Medborgarinstitutet

Geografisk placering: Åland

Målgruppe: Alle, som ønsker grundlæggende kendskab til computere, tablets og smartphones

Antal deltagere: Ingen specifik begrænsning af antal deltagere

Tidsperiode: Løbende aktivitet

Finansiering: En kombination af deltagerbetaling og kommunal finansiering

Medborgarinstitutet, som tilbyder voksne medborgere mulighed for almindelig uddannelse og meningsfuld beskæftigelse i fritiden så tæt på hjemegnen som muligt, arrangerer flere kurser for dem, der har brug for grundlæggende kendskab til computere, tablets og smartphones. Et af disse kurser, Data för mindre vana användare, er helt skræddersyet til deltagernes behov. Andre eksempler er nybegynderkurserne i Android smartphone eller tablet, og i iPad og iPhone. Aktiviteterne drives af Mariehamn by, men henvender sig til hele Åland gennem de tjenester, som byen sælger til landdistriktskommunerne.

Link til

mere information om [medborgarinstitutet](#) og selve [kursuskataloget](#)

Studiesedelunderstöd för stärkta sysselsättnings- och arbetsmöjligheter, Finland

Uddannelsesudbyder: De overordnede ansvarlige for medborgarinstitutter, folkehøjskoler, sommeruniversiteter og studiecentre

Geografisk placering: Hele landet

Målgruppe: Voksne, som er arbejdsløse, trues af arbejdsløshed eller er uden for arbejdsstyrken, med særlig prioritering af personer med begrænset grunduddannelse

Antal deltagere: Begrænses udelukkende indirekte via de finansielle rammer

Tidsperiode: Juni 2021–december 2022

Finansiering: Det finske statsbudget

Den finske stat har for 2021 bevilget 1,9 milliarder euro til uddannelsesprojekter, der styrker de grundlæggende færdigheder hos voksne, der er arbejdsløse, trues af arbejdsløshed eller står udenfor arbejdsstyrken. Et særligt fokuspunkt er at udvikle de grundlæggende digitale færdigheder, der er behov for i arbejdslivet og styrke kendskabet til finsk/svensk blandt immigranter. Der lægges særligt vægt på at styrke læse- og skrivefærdigheder. Medborger-

Link til

mere information om [Studiesedelunderstöd för stärkta sysselsättnings- och arbetsmöjligheter](#)

institutter, folkehøjskoler, sommeruniversiteter og studiecentre skal have større muligheder for at gennemføre uddannelser, hvor man især styrker de grundlæggende færdigheder blandt voksne, der har en svag grunduddannelse. Uddannelserne skal omfatte mindst 4 studieuger eller 120 undervisningstimer eller 4 studiepoint. I uddannelsen kan der også indgå arbejdsperioder med vejledning.

Understøttelsen har ydermere til formål at udvikle nye aktivitetsmåder, der skal opfange de voksne borgere, der normalt ikke søger til studier på eget initiativ, og få dem til at deltage i uddannelse. Tanken er, at støtten derudover skal fremme udviklingen og anvendelsen af nye metoder til at gennemføre uddannelserne. Det skal i så høj grad som muligt ske i samarbejde med andre læreanstalter og læreanstaltsformer. Ansøgning til og gennemførelse af uddannelsen kan dog også arrangeres lokalt og specifikt for hver læreanstalt.

Tieke, Finland

Uddannelsesudbyder: Den uafhængige non-profit organisation Tieke

Geografisk placering: Hovedkontoret ligger i Helsinki

Målgruppe: De, der har behov for at forbedre deres basale digitale færdigheder og certificere deres færdigheder med et Computer Driving License

Antal deltagere: Varierer meget

Tidsperiode: Etableret i 1981

Finansiering: Projekterne er finansieret af de 80 medlemmer af organisationen samt ekstern finansiering, som organisationen søger.

TIEKE Finnish Information Society Development Centre er en neutral, non-profit organisation med cirka 80 medlemmer, der spænder fra offentlige organisationer som fx Liikenne- ja viestintäministeriön (Ministeriet for Transport og Kommunikation) til større virksomheder som fx Microsoft og non-profit organisationer som The Finnish Society on Media Education. Målet med aktiviteten er at skabe et kompetent og samarbejdsdueligt informationssamfund. TIEKE stræber efter at identificere problemområder og igangsætte initiativer, der adresserer disse med henblik på at sætte gang i udviklingen af informationssamfundet. TIEKE udtaler sig ligeledes om informationssamfunds-emner og deltager i den offentlige debat.

Organisationen har spillet en vigtig rolle i forbedringen af de basale digitale færdigheder i Finland i mere end 25 år. Den er alment kendt som hjemsted for The Computer Driving License. De første prøver blev introduceret allerede i 1994, og lige siden har TIEKE promoveret vigtigheden af basale digitale færdigheder for alle i Finland. TIEKE arbejder for denne sag både gennem sine produkter og tjenesteydelser, men også gennem projekter, spørgeundersøgelser, webinarer og vidensudveksling med fokus på digitale færdigheder. De deltager i en bred vifte af strategiske projekter og har en vigtig netværksrolle i offentlige, private og civilsamfunds-sektorer.

Et af projekterne er InPromptu, der arbejder for udvikling af de basale informations- og kommunikationsteknologi-færdigheder, folk har brug for i informationssamfundet. Civilsamfundsorganisationer spiller en vigtig rolle i promoveringen af digitale færdigheder overfor deres målgrupper. InPromptu-projektet fokuserer på at forbedre de digitale færdigheder hos personale og medlemmer i foreninger for arbejdsløse. Udover dette udbyder projektet

Link til

mere information

TIEKE Information

Society Development

Center og [ALL DIGI-](#)

[TALs medlemspræsentation af TIEKE](#)

træning og støtte til organisering af lokale workshops i foreningerne. Et andet projekt er Competitive Skills med dets National Open Badges, som gør det muligt at verificere voksnes problemløsningsfærdigheder i teknologiprægede miljøer (PIAAC) gennem identifikation og anerkendelse af kompetencer erhvervet udenfor det formelle uddannelsessystem, på forskellige uddannelsesniveauer og i transitionsfaser i uddannelsessystemet. Derudover leverer projektet en ramme for kompetencekrav (med fastlæggelse af mål, indhold og vurderingskriterier), der sikrer IT-relaterede problemløsningsfærdigheder i uformelle uddannelser.

Uppkopplad Nordost, Sverige

Uddannelsesudbyder: Socialförvaltningen i Göteborg

Geografisk placering: Göteborgs nordøstlige forstæder

Målgruppe: Indbyggere og arbejdssøgende i Bergsjön og Östra Göteborg, som mangler eller har lavt kendskab til, hvordan digitale tjenester og værktøjer anvendes. Størstedelen af projektets målgruppe står udenfor arbejdsmarkedet eller har en svær position på arbejdsmarkedet

Antal deltagere: Mindst 200

Tidsperiode: Igangværende t.o.m. marts 2021

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (ESF)

Målet med uddannelsen er, at deltagerne skal tilegne sig:

- Praktiske kundskaber i vigtige samfundsfunktioner, som er tilgængelige digitalt, som fx BankID, myndighedskontakter, information om sundhedssystemet
- Kundskaber i at finde samfundsinformation på nettet
- Kundskaber i, hvordan de vurderer den information, de får
- Øget kundskab i vigtigheden af at have en kritisk tilgang til information på internettet
- Øgede kundskaber i myndighedernes håndtering af digitale personoplysninger
- Kundskaber i, hvordan de kan få indflydelse
- Kundskaber i, hvordan de kan bidrage med synspunkter og efterspørge service fra offentlige og private institutioner digitalt.

Link til

mere information om

[Uppkopplad Nordost](#)

4.3 Indsatser, som henvender sig til vejledere og undervisende personale

Målgruppe – personer med funktionsnedsættelser

Digidig, Sverige

Uddannelsesudbyder: Nordic Accessibility Group

Geografisk placering: Stockholm, men aktiviteten retter sig mod alle i landet

Målgruppe: Kommuner, som vil forbedre tilgængeligheden og inklusionen i deres aktiviteter

Antal deltagere: Cirka 40 kommuner

Tidsperiode: Løbende aktivitet, der startede i 2019

Finansiering: Hovedsageligt deltagerbetalte aktiviteter

Link til

mere information om

[Digidig](#)

Nordic Accessibility Group startedes som et samarbejde mellem forskningsprojektet Begripsam, tilgængelighedskonsulentvirksomheden Useit og virksomheden Axxess Lab, som har specialiseret sig i digital tilgængelighed for personer med kognitive funktionsnedsættelser. Sammen skabte de en virksomhed indenfor tilgængelighed, universel udformning af digitale miljøer og kursusvirksomhed indenfor disse områder. Alle kurser kundetilpasses og kan afholdes både lokalt og på distance. Kursusindholdet er bredt sammensat med bl.a. gennemgang af gældende regler og med tips om, hvordan tilgængeligheden kan forbedres. Det kan fx handle om, hvordan hjemmesider kan udformes på en måde, der øger tilgængeligheden.

Nordic Accessibility Group driver det kommunale netværk Digidig, hvor de deltagende kommuner sammen arrangerer tematræf, arbejdsdage, uddannelser og workshops, samt gennemfører test, udredninger og analyser, der bl.a. resulterer i fælles retningslinjer.

DigiTal, Sverige

Uddannelsesudbyder: Region Gotland

Geografisk placering: Gotland

Målgruppe: Medarbejdere og chefer på beskyttede boliger

Antal deltagere: –

Tidsperiode: 2019–2022

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (EFS)

Link til

mere information om

[DigiTal](#)

Projektet handler om at kompetenceudvikle medarbejdere og chefer i ældreplejen rundt om på Gotland. På alle plejehjem vil der på sigt findes digitale

koordinatorer, der skal være ansvarlige for at sprede kundskaben i enheden og sørge for, at den føres videre til nye medarbejdere.

Digital teknik anvendes stadig oftere, for at brugerne skal få endnu bedre omsorg. Teknikken gør derudover tilpasningen til et samfund, hvor der er færre personer, der kan arbejde, og flere ældre, der skal passes, lettere. Visionen er, at teknikken skal aflaste medarbejderne, så der bliver mere tid til det vigtige i mødet med brugerne.

Målet er, at enhedscheferne i ældreplejen skal:

- have øget deres digitale kompetence
- aktivt opmuntre til digitalisering på arbejdspladsen ud fra beboernes behov
- have gennemgået en uddannelse i forandringsledelse

og medarbejderne skal:

- aktivt tage initiativ til digitaliseringsudviklingen på arbejdspladsen
- kunne anvende og tage initiativ til hverdagsteknik ud fra beboernes behov

Digital and creative teaching methods in work with disabled, Island

Uddannelsesudbyder: Center For Adult Learning (LLL Center Mimir-simenntun)

Geografisk placering: Reykjavik

Målgruppe: Voksenundervisere, der arbejder med handicappede

Antal deltagere: –

Tidsperiode: August 2020 – juli 2022

Finansiering: Nordplus

Projektet støtter voksenundervisere med nye digitale, interaktive og kreative undervisningsmetoder til undervisning af handicappede. Det har også som mål at hjælpe dem med at øge voksne handicappede studerendes sociale integration i samfundet og på arbejdsmarkedet og forberede dem på et digitaliseret samfund.

Den primære projekttilgang er ikke-formelle læringsaktiviteter, der skal forbedre både underviseres og studerendes færdigheder og kompetencer. Projektet promoverer innovation og udveksling af erfaring og know-how mellem forskellige typer af organisationer involveret i voksenundervisning i de nordiske/baltiske lande.

Det vigtigste håndgribelige resultat af projektet vil være Handbook for work with disabled – en samling af digitale og kreative metoder fra projektpartnerne og andre organisationer, samt materialer og værktøjer, der er udarbejdet i løbet af projektet. Denne håndbog vil kunne anvendes som et praktisk instrument i voksenunderviseres arbejde, både i projektpartnernes og andre interessenters organisationer og af andre.

Link til

mere information om
[Digital and creative teaching methods in work with disabled](#)

HÅPP, Sverige

Uddannelsesudbyder: Funktionsstödsförvaltningen Malmö stad

Geografisk placering: Malmö

Målgruppe: Ansatte indenfor LSS (Lagen om stöd och service för funktionshindrade), pleje og omsorg

Antal deltagere: –

Tidsperiode: Marts 2019–marts 2021

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (EFS)

I projektet etableres en platform for kompetenceudvikling, som bygger på en kombination af 'flipped classroom', arbejdspladsnær støtte samt normbrydende lederskab. Dette gøres i tre spor: kundskabsløft, forum og arbejdspladsnær tilpasning.

Link til

mere information om
[HÅPP](#)

Målgruppe – seniorer

Hc, DIGITAL SUPPORT, Finland

Uddannelsesudbyder: Et Nordplus Adult projekt, som koordineres af Summer University of Jyväskylä, Finland. De øvrige partnere i projektet er Svenska Riksorganisationen för Distansutbildning (SVERD), NO-Seniornett og Medardas Cobotas Third Age University, Lithuania

Geografisk placering: Koordineres fra Jyväskylä i Finland, men aktiviteten strækker sig over tre lande

Målgruppe: Uddannelseskoordinatorer med fokus på livslang læring i de nordiske og baltiske lande

Antal deltagere: Ingen fastlagt begrænsning

Tidsperiode: September 2021–august 2023 (projektets forgænger forløb fra september 2020–august 2021)

Finansiering: Nordisk Ministerråd

Link til

mere information
[Nordplus Adult](#)
[projektet DIGITAL](#)
[SUPPORT](#)

Forgængerens til projektet blev gennemført for at styre og udvikle det nordiske og baltiske samarbejde omkring ældres livslange lærende og for at udveksle erfaringer og idéer om undervisning for at øge ældre medborgeres digitale kompetencer. Der blev arrangeret møder for pædagoger og repræsentanter for de studerende, hvor de kunne præsentere deres kurser, hvilke dele af den digitale kompetence, de havde fokus på, og hvilke undervisningsmetoder de anvendte. Det nuværende projekt bygger videre på det samarbejde, der etableredes i det tidligere projekt, og har blandt andet som formål at publicere en samling gode eksempler på, hvordan uddannelses- og træningsmuligheder for øget digital kompetence kan tilbydes den meget heterogene gruppe af ældre. Samlingen kommer til at ligge på en interaktiv og brugervenlig platform, som på en motiverende måde blandt andet kan anvendes til selvstudier.

Målgruppe – flygtninge og andre indvandrere

Learning Inclusion in a Digital Age (LIDA), Norge

Uddannelsesudbyder: Høgskolen i Innlandet

Geografisk placering: Lillehammer (Norge), Roma (Italia), Porto (Portugal) og Norwich (UK)

Målgruppe: Flygtninge og indvandrere

Tidsperiode: 2020–2022.

Finansiering: Erasmus+ strategiske partnerskab for voksnes læring

Link til

mere information om

[LIDA](#)

LIDA, et akronym for "Learning Inclusion in a Digital Age. To Belong and Find a Voice in a Changing Europe", er et projekt rettet mod voksne sårbare minoriteter, herunder flygtninge og indvandrere. Målet er at styrke inkluderende læring og aktivt medborgerskab på tværs af landegrænser i Europa. Koordinator for projektet er Høgskolen i Innlandet ved Brit Svoen, og derudover deltager partnerne Lumsa universitetet i Rom (Italien), Universitetet i Porto (Portugal) og Pilgrim Projects (England).

LIDA bygger på to søjler: Resultaterne og erfaringerne fra tidligere og relaterede EU-projekter, herunder ReGap-projektet, og anbefalingerne fra den internationale konference ICDE Lillehammer Lifelong Learning Summit i 2019. Disse er nedfældet i The Lillehammer Lifelong Learning Road Map for Lifelong Employability: [LLL-Road-Map](#) for Lifelong Employability.

Projektet vil arbejde målrettet med inkluderende læringsfællesskaber og styrkelse af medborgerskab på tre forskellige niveauer: 1) politisk/strategisk, 2) sektor/branchevist i partnerlandene og 3) individuelt (lærere og elever). De vigtigste virkningsmidler vil være at skabe mødepladser, gennemføre læringsaktiviteter, bruge potentialet i digitale fortællinger, og bedrive forsknings- og formidlingsarbejde. LIDA har også som ambition at fremføre og synliggøre gode initiativer, best practices, læringsressourcer og FoU-resultater.

Målgruppe – arbejdsløse

Digital självförsörjning PO 2, Sverige

Uddannelsesudbyder: Landskrona by

Geografisk placering: Landskrona by og 6 nærliggende kommuner i det nordvestlige Skåne

Målgruppe: Kommunalt ansatte, der arbejder med at støtte arbejdsløse borgere i kommunen

Antal deltagere: Cirka 420

Tidsperiode: Projektet indledtes september 2020 og løber frem til februar 2023

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (EFS)

Link til

mere information om

[Digital självförsörjning PO 2](#)

Projektets formål er at udvikle veje til at teste, ruste og styrke arbejdssøgende til at blive digitalt selvhjulpne, så de bedre kan imødegå den digitale transformation, som er en del af udfordringerne på arbejdsmarkedet. Projektet er del af en større satsning for at opbygge en virtuel arbejdsmarkedsenhed. Målet er, at den arbejdssøgende selv skal eje sin proces, og at arbejdsmarkedsper-

Udover dette vil der blive gennemført særlige informations- og vejledningskampagner overfor blandt andet ældre borgere.

nalet skal vove at slippe kontrollen over til individerne og i stedet bidrage med tekniske hjælpemidler og kundskab i, hvordan disse anvendes.

Projektet indledes med en analyse- og planlægningsfase på 6 måneder, hvor deltagerne involveres i designet af projektets gennemførelsesfase. Dette sker gennem delagtighedsmodellen, som forskyder magtperspektivet til deltagerne. Tillempning af modellen sker ved at arbejde med deltagerne og spredning af kundskab gennem uddannelse og træning af kolleger.

4.4 Åbne digitale læringsressourcer (OER) og anden central støtte til uddannelseskoordinatorer

Målgruppe – personer med funktionsnedsættelse

Disability-adapted citizen service portal, Färöarna

Uddannelsesudbyder: Talgildu Føroyar

Geografisk placering: Torshavn

Målgruppe: Enhver, der har svært ved at anvende digitale ressourcer

Tidsperiode: Fra 2015 og frem

Finansiering: Det færøske statsbudget

Link for

mere information om

[Disability-adapted
citizen service portal](#)

Som en del af digitaliseringsprogrammet, der blev vedtaget på Færøerne i 2015, udvikledes en borgerserviceportal (Vangin) og en digital login og signatur med henblik på, at alle borgere på øerne skulle kunne anvende dem. Den ansvarlige myndighed, Talgildu Føroyar, har derfor arbejdet hårdt for at sikre, at portalen og signaturen er fuldt tilgængelige for alle. For at nå dette mål har folk fra organisationer, der repræsenterer dem, der af forskellige årsager har svært ved at anvende digitale løsninger, modtaget specialundervisning, samtidig med at pilot-løsninger er blevet testet af fx handicappede, som har givet udviklerne værdifuld feedback. I dette arbejde har udviklerne samarbejdet med bl.a. handicap-organisationer under paraplyorganisationen Megd. Udover dette vil der blive gennemført særlige informations- og vejledningskampagner overfor blandt andet ældre borgere.

Målgruppe – flygtninge og andre indvandrere

Digital Inclusive Entrepreneurship Scandinavia, Sverige, Norge och Danmark

Uddannelsesudbydere: Videnscenter for Integration, Oslo International Hub og Folkuniversitetet (kursusvirksomheden ved Lund Universitet)

Geografisk placering: Karlskrona (Sverige), Oslo (Norge) og Vejle (Danmark)

Målgruppe: Nyligt ankomne indvandrere i de nordiske lande

Antal deltagere: Varierer

Tidsperiode: August 2019 – juli 2021

Finansiering: Nordplus

Digital Inclusive Entrepreneurship er en åben uddannelsesressource for digital uddannelse og træning med et lokalt program, der hjælper nyligt ankomne indvandrere i de nordiske lande med at erhverve, udvikle og anvende digitale, entreprenørmæssige og kulturelle færdigheder, så de kan have et meningsfuldt hverdagsliv og blive integreret og bidrage til samfundet. Programmet har face-to-face coaching, en digital platform, der tilbyder online træning og værktøjer, og et netværk af åbne kontorlokaler i Norge, Sverige og Danmark.

Link for

mere information

om [Digital Inclusive](#)

[Entrepreneurship](#)

[Scandinavia](#) og find

deres [Facebook](#)

Målgruppe – studerende indenfor voksenuddannelse

Basic Skills of Digital Age, Finland

Uddannelsesudbydere: Workers' Academy, FI, (folkehøjskole)

Geografisk placering: Kauniainen, Finland

Målgruppe: Borgere, der skal der skal deltage i voksenundervisning eller studere på et universitet

Deltagerantal: –

Tidsperiode: August 2019 – december 2021

Finansiering: Nordplus

Formålet med dette Nordplus Horizontal projekt er at udvikle et moderne kursus, *Basic Skills for the Digital Age*, der øger de basale digitale færdigheder hos voksne lærende. Et lettilgængeligt træningskursus i basale digitale færdigheder er specifikt målrettet de studerende, der dårligst mestrer de borger-færdigheder, der er behov for i en digital tidsalder. Det kognitive mål for træningen er at styrke nutidige borgerfærdigheder og dermed forebygge ulighed.

Sideløbende med mestring af tekniske apparater, udvikling af kendskab til systemer, tekstbehandling og informationssøgning, styrker kurset også målgruppens færdigheder i argumentation, kommunikation og interaktion.

Link for

mere information om

[Basic Skills of Digital](#)

[Age](#)

Generelle uddannelsesindsatser for flere målgrupper

demo.borger.dk., Danmark

Uddannelsesudbyder: Digitaliseringsstyrelsen

Geografisk placering: Materialet er tilgængeligt for alle i hele landet

Målgruppe: Primært landets borgerservicecentre, biblioteker og it-undervisere, som kan bruge demomiljøet i deres hjælp til ikke-digitale og it-svage borgere

Antal medlemmer: Ingen forudbestemt grænse for antallet af deltagere

Tidsperiode: Driftsaktiviteter uden en fast slutdato

Finansiering: Det danske statsbudget. Er udviklet som en del af borger.dk's rammeaftale med det private selskab Netcompany

Demo.borger.dk er et gratis læringsmiljø, som kan anvendes af alle til hjælp og undervisning i NemID, NemSMS og Digital Post. Demomiljøet skal understøtte og forbedre indsatsen over for de borgere, der har behov for hjælp til at kommunikere digitalt med det offentlige. Læringsmiljøet giver brugere mulighed for at logge ind med et fiktivt NemID, og de kan få adgang til at prøve de centrale funktioner i Digital Post. I demo.borger.dk kan de også prøve at tilmelde sig selv Digital Post og NemSMS – uden at det resulterer i en rigtig tilmelding. Tanken er, at borgerne på denne måde kan blive mere trygge og fortrolige med, hvordan NemID, NemSMS og Digital Post virker.

Derudover er der udviklet et dialogbaseret undervisningsmateriale, der sætter fokus på dataetik, sikkerhed og det offentlige digitale Danmark. Undervisningsformen er rettet mod grupper og klasser.

Link til

mere information
om demo.borger.dk
og [baggrunden for
initiativet hos Digitali-
seringsstyrelsen](#)

DigiDel, Norge

Uddannelsesudbyder: Kompetanse Norge

Geografisk placering: Tilgængelig over hele landet

Målgruppe: De, der driver kurser og oplæring i grundlæggende digitale færdigheder

Tidsperiode: Projektet har sin baggrund i DigiDel 2017, som løb i perioden 2015–2017. Derefter overgik projektet til den virksomhed, som driver det i dag

Antal deltagere: Ingen begrænsning på antal brugere af læringsressourcerne

Finansiering: Aktiviteterne gennemføres hovedsageligt af ulønnede frivillige. Dertil er der medlemsafgifter på 350 Skr om året, og medlemmerne betaler kursusafgifter, der er relativt lave.

Digidel.no er et netsted med læringsressourcer for dem, der driver kursus og oplæring i grundlæggende digitale færdigheder. Materialerne kan frit downloades, anvendes og tilpasses uden beregning. Kompetanse Norge er ansvarlig for hjemmesiden i samarbejde med en programkomité, der består af bl.a. Kommunernes Centralforbund, repræsentanter for bibliotekssektoren, Seniornett og Difi. Pakkerne er fordelt på tre niveauer: Nybegynder, lidt øvet og øvet. Niveauerne siger noget om, hvilke færdigheder der kræves af kursusdeltagerne. DigiDel har også en svensk pendant digidel.se

Link til

mere information om
[DigiDel](#)

Digihjelpen, Norge

Uddannelsesudbydere: Kommunesektorens organisasjon og utviklingspartner (KS), Norge

Geografisk placering: Tilgængelig over hele landet

Målgruppe: Indbyggere, der har behov for grundlæggende kompetence i anvendelse af digitale værktøjer og tjenester for at kunne fungere i dagens digitale samfund

Tidsperiode: Aktiviteten startede i 2017

Antal deltagere: Ingen begrænsning på antal brugere af læringsressourcerne

Finansiering: Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sammen med Kommunesektorens organisasjon og udviklingspartner (KS)

Digihjelpen er en nethåndbog, der er ment som en hjælp til kommuner, der ønsker at udvikle eller videreudvikle vejledningstilbud i grundlæggende digital kompetence for deres indbyggere. Målet er at sikre, at alle landets kommuner kan etablere et fast lavtærskel vejledningstilbud på et bestemt fysisk sted (for eksempel i et bibliotek eller servicecenter), hvor personer med lille eller ingen digital kompetence kan få vejledning, således at de kan tilegne sig grundlæggende digital kompetence og begynde at anvende offentlige digitale tjenester. Aktiviteten er fokuseret på de mest sårbare grupper, som fx førstegenerationsindvandrere fra ikke-vestlige lande med særlig fokus på kvinder, ældre over 65 år samt dem, der står uden for arbejdsmarkedet, bl.a. modtagere af sociale ydelser/hjemmegående og personer med forskellige funktionsnedsættelser.

Ved at øge den grundlæggende digitale kompetence vil kommunikationen mellem indbyggerne og den offentlige sektor kunne blive mere effektiv, og man bidrager til reduktionen af den digitale eksklusion. Det store potentiale, der ligger i digitalisering af offentlige tjenester, opnås ikke, hvis dele af befolkningen ikke kan eller vil anvende digitale tjenester. Et kommunalt vejledningstilbud, som kan bidrage med at øge borgernes grundlæggende digitale kompetence, er derfor meget vigtigt.

Link til

mere information om
[Digihjelpen](#)

Digital Immigrants Survival Toolkit (DISK), Sverige

Uddannelsesudbydere: Ossiannilsson Quality in Open Online Learning (QOOL) Consultancy

Geografisk placering: Lund, Sverige

Målgruppe: Medborgere, som diskrimineres i samfundet på grund af deres mangel på digital kompetence

Antal deltagere: Initialt testet i et pilotstudie med 120 deltagere, derefter ubegrænset antal

Tidsperiode: November 2019 – april 2022

Finansiering: Erasmus+

Projektet vil udvikle de digitale kompetencer hos voksne med særligt fokus på såkaldte 'digitale immigranter', dvs. personer, der diskrimineres i samfundet på grund af deres manglende digitale kompetencer, for at gøre det muligt for dem at have en aktiv rolle i det digitale samfund.

Link til

mere information om
[Digital Immigrants Survival Toolkit](#) og
[Ossiannilsson Quality in Open Online Learning \(QOOL\)](#)

Målet er at udvikle, implementere og evaluere 15 moduler, som underviser i specifikke emner relateret til hverdagslivet. De skal siden overføres på en fleksibel måde til andre europæiske lande og endelig publiceres i DISK Toolkit som Open Education Resources (OER), samt i OER Commons og i EPALÉ.

Digistöd, Finland

Uddannelsesudbyder: Myndigheden for digitalisering og befolkningsdata

Geografisk placering: Aktiviteten gennemføres i 14 af Finlands regioner

Målgruppe: Dem, der står for digital støtte till medborgere og virksomheder

Antal deltagere: Ingen begrænsning

Tidsperiode: Aktiviteten indledtes i efteråret 2018 og har ingen specifik tidsgrænse

Finansiering: Det finske statsbudget

Link til

mere information om

[Digistöd](#)

Den statslige myndighed for digitalisering og befolkningsdata har som opdrag at koordinere digistöd-arbejdet på nationalt niveau, og de driver indenfor dette opdrag projektet Digistöd. Målet er at:

- støtte regionale koordinatore og følge op på, hvordan projektet mål nås
- tilbyde forskellige støtteformer, såsom anvisninger og uddannelse til aktører, der står for digital støtte
- skabe et landsdækkende netværk for digital støtte
- styrke kendskabet til digital støtte og gøre det lettere at finde

Formålet er, at de, der får støtte via Digistöd, skal blive bedre til at hjælpe deres kunder, kursusedtagere m.m. med at anvende deres digitale enheder og elektroniske tjenester selvstændigt og sikkert. Støtten kan handle om:

- fjernstøtte: Chat-, telefon- og videostøtte, 'kolde' servicepunkter
- nærstøtte: Servicepunkter, kammeratstøtte, støtte i hjemmet
- uddannelser: netuddannelser, medborgerinstitutter, kurser.

I efteråret 2020 udvidedes aktiviteten til også at omfatte digital støtte til virksomheder og organisationer. Det skete i form af et projekt, som skal løbe frem til slutningen af 2021, og som indledtes med en kortlægning af behovet for og udbuddet af digital støtte blandt virksomheder og organisationer. Ud fra det helhedsbillede, som kortlægningen gav, udarbejdes metoder til at støtte virksomheder og organisationer i et stadig mere digitaliseret samfund. Målet er at teste aktivitetsmodeller, der etableres ud fra det situationsbillede, kortlægningen gav, og præsentere et forslag til en permanent aktivitetsmodel for digital støtte til virksomheder og organisationer inden udgangen af 2021. Aktiviteten drives i samarbejde med interesse- og hovedorganisationer, som har forbindelse med virksomheder og foreninger, og som allerede har god forståelse for de behov og ønsker, der er, når det gælder digitaliseringen af de forskellige brancher.

Make IT Finland, Finland

Uddannelsesudbyder: Non-profit organisationen Make IT Finland

Geografisk placering: Parainen, Varsinais-Suomi

Målgruppe: Alle, der har behov for at styrke deres digitale færdigheder og blive mere involverede i informationssamfundet, og de, der kan bidrage med øget diversitet i teknologi-sektoren

Antal deltagere: Ingen specifikke grænser for antallet af deltagere

Tidsperiode: Organisationen blev stiftet i 2016 og har ingen specifik tidsbegrænsning

Finansiering: Afgifter og bidrag

Make IT Finland er en non-profit organisation, der har som mål at give befolkningen adgang til både de fantastiske og inspirerende muligheder, digitaliseringen giver, og alle de nye spørgsmål, den rejser. Organisationens ønsker at give alle – uafhængigt af alder, køn, etnicitet og socio-økonomisk klasse – lige mulighed for at

1. være kreative, tænke og eksperimentere med teknologi
2. lære om de muligheder og udfordringer, der er i den digitale verden
3. føle sig sikre og involverede i en digital verden.

Aktiviteten hviler på den overbevisning, at en national strategisk investering er nødvendig for at kunne garantere lige muligheder for alle for at fungere som ansvarlige brugere, informerede beslutningstagere og aktive samskabere (i den udstrækning det føles relevante for en selv) i det digitale samfund. Bibliotekerne er, som undervisningsmæssige, ikke-kommercielle og åbne for alle, naturlige partnere i denne sammenhæng. Status: Det ser ud til at projektet er gået i dvale, da Covid-19 pandemien ramte verden.

VetaMix och Yle Oppiminen – Kunskap för alla, Finland

Uddannelsesudbyder: Yle, Finlands public service-virksomhed, som har både radio- og TV-udsendelser

Geografisk placering: Hovedkontor i Helsingfors

Målgruppe: Svensktalende i Finland

Antal deltagere: Ingen begrænsning

Tidsperiode: –

Finansiering: Det finske statsbudget

Vetamix er Svenska Yles tjeneste med undervisningsmateriale på nettet. Et af de emner, der dækkes, er medie- og digitalkundskab. Der er mulighed for indledningsvis at teste sin digitale kompetence online for at se, hvilket niveau man befinder sig på. Derefter kan man gå videre online med træningsprogrammer, der er udformet ud fra hvert enkelt individs niveau. Vetamix har i forbindelse med udviklingen af programmerne samarbejdet med den statslige myndighed Utdanningsstyrelsen (Uddannelsesstyrelsen). For finsksprogede medborgere er der tilsvarende test og træningsprogrammer på Yle Oppiminen.

Link for

mere information om [Make IT Finland på Facebook](#) og [Make IT Finland Festival 2018](#)

Link til

mere information om VetaMix gennem to artikler der behandler henholdsvis at [teste sine digitale kompetencer](#) og at [træne digitale færdigheder](#). Sitet yle.fi har også en samling af hjælp og tricks på [Digitreenit \(digital træning\)](#)

4.5 Interessante uddannelsesinitiativer, der for nylig er afsluttet

DigiTaito-projekt, Finland

Uddannelsesudbydere: Studenterforeningerne på de respektive professionsuddannelser, Finlands Diaconia College og Tammerfors tekniska högskola.

Geografisk placering: Helsingfors, Tammerfors og Uleåborgsregionen

Målgruppe: Ansatte indenfor social- og sundhedssektoren samt de som driver førskoleundervisning

Antal deltagere: Cirka 550 personer

Tidsperiode: Fra nogle timer til to måneders studier. Projektets uddannelser startede i efteråret 2019, og nogle af uddannelserne fortsætter frem til og med februar 2021.

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (ESF)

Link til

mere information om

[DigiTaito-projekt](#)

DigiTaito er et landsdækkende udviklings- og uddannelsesprojekt i Finland, som skal forbedre de grundlæggende digitale færdigheder for ansatte indenfor social- og sundhedssektoren og hos de som driver førskoleundervisning (daginstitutioner). Den praktiske gennemførelse af projektet koordineres af studenterforeninger på professionsuddannelser. Andre udøvere er Finlands Diaconia College og Tammerfors tekniske højskole.

Indenfor projektet er der udviklet uddannelsespakker, som er gennemført for erhvervsaktive indenfor omsorg, pleje og daginstitutionsområdet. Uddannelserne har været multiforme uddannelser, der både har gjort brug af face-to-face undervisning og online-arbejde.

Uddannelserne har fokuseret på tre forskellige områder:

1. Grundlæggende anvendelse af de mest almindelige digitale applikationer som Outlook, Teams og Windows 10
2. Anvendelse af digital og teknisk udrustning og tjenester for plejepersonale indenfor hjemmeplejen for ældre
3. Anvendelse af mobile enheder og applikationer for personale, der arbejder med små børn.

Partnerne i projektet har været byerne Tammerfors, Uleåborg og Kerava, SuPer-foreningen, Helsingfors diakoninstitut og Uleåborgs forsamlingskon-sortium. Pilke-dagis, Mehiläinen og flere private daginstitutioner har også deltaget i projektet.

Dare to say IT!, Island

Uddannelsesudbydere: The Center For Gender Equality, Island

Geografisk placering: Akureyri, Island

Målgruppe: Lavtuddannede voksenstuderende, der tager afstand fra at anvende IT

Antal deltagere: –

Tidsperiode: September 2019 – august 2020

Finansiering: Nordplus

Formålet med dette Nordplus-projekt er at skabe mulighed for styrkelse af lavtuddannede voksenstuderende. Gennem at dele best practices i forhold til effektive tilgange og undersøge opfattelser af lavtuddannede voksenstuderendes fornægtelse af anvendelsen af IT kan undervisningskvaliteten forbedres indefra og dermed give bedre læringsresultater. Deltagerne trænes i at åbne de studerende overfor nye læringstilgange og overfor anvendelsen af IT-værktøjer. Derved styrkes deltagerens evner til at anvende kritik som en samarbejdende læringsstrategi, der øger voksne studerendes medie literacy og styrker deres kommunikationsfærdigheder i engelsk.

Link for

mere information

[Dare to say IT](#)

ReGap, Norge

Uddannelsesudbydere: Partnerne i ReGap, der kommer fra Norge, Italien, Portugal og Nordmakedonien

Geografisk placering: Koordinator Brit Svoen er aktiv i Center for Lifelong Learning, Inland Norway University of Applied Sciences

Målgruppe: Indvandrere og flygtninge

Antal deltagere: –

Tidsperiode: Igangsattes i september 2017 og afsluttedes i august 2019

Finansiering: Co-funded Erasmus+ programmet

ReGap er et acronym for *Reducing the Educational Gap for migrants and refugees in EU countries with highly relevant e-learning resources offering strong social belonging*. Projektets mål er at tilbyde høj kvalitet, kulturelt sensitive og åbent tilgængelige e-learning ressourcer til voksne indvandrere og flygtninge af begge køn. Konceptet består af seks kurser plus en introduktion. Kurserne består af både et online kursus og aktiviteter, der kan gennemføres 'face to face', fx i et klasseværelse, og de er tilgængelige på fem sprog: engelsk, portugisisk, italiensk, makedonsk og norsk.

Introduktionskurset giver et overblik over de forskellige kurser med eksempler og forklarer, hvordan man anvender og navigerer på den online platform. Kurset om Job handler fx om forskellige typer af kontrakter, det ordforråd, der er relateret til forskellige typer af jobs, de forskellige sektioner og nøgleord i et CV/jobopslag, arbejdstagerrettigheder, hvor man kan henvende sig for at finde job (jobcentre, andre aktører), hvordan man anvender offentlig transport/bil for at komme på arbejde, ordforråd til at spørge om hjælp undervejs, og forståelse af krav for at opnå kørekort. Derudover er der kurser i Sundhed fra vugge til grav, Sociale ydelser og velfærd, Uddannelse, Køn, og Retssystem og Borgerskab.

Link til

mere information om

[ReGap](#)

Digitutor, Finland

Uddannelsesudbyder: Workers Education Association (TSL) i samarbejde med Forskningscentrum for Pædagogisk Sociologi (RUSE) ved Åbo universitet

Geografisk placering: Hovedsæde i Åbo, Finland, men uddannelsen kan finde sted hvor som helst i landet

Målgruppe: Arbejdere i produktionen, fremfor alt indenfor værksteder og kemisk industri

Antal deltagere: Ingen fastsatte grænser

Tidsperiode: Efteråret 2017–foråret 2020

Finansiering: Den Europæiske Socialfond (ESF)

Uddannelsen har til formål at uddanne et antal digitaliseringsambassadører på hver deltagende arbejdsplads, som får mulighed for at forbedre deres digitale kompetencer, og som desuden trænes i kunsten at være digitale vejledere. De kan derefter dele ud af deres færdigheder på deres arbejdspladser. Derudover testes de ansattes IT-færdigheder. Testen sker på arbejdspladsen, og virksomheden får en sammenfattende rapport om de ansattes færdigheder.

Link til

mere information om
[Digitutor](#)

Geronet, Finland

Uddannelsesudbyder: Et netværk af 14 forskellige sommeruniversiteter, bl.a. Jyväskylä og Vasa

Geografisk placering: Projektet koordineres af Jyväskylä sommeruniversitet, men aktiviteten henvender sig til seniorer i hele Finland

Målgruppe: Ældre personer, der har brug for at forbedre deres evner til at håndtere digitale værktøjer

Antal deltagere: –

Tidsperiode: Projektet forløb i perioden 2019–2020. Kurserne varierede i længde fra 1 dag til et par uger

Finansiering: Midler fra det finske statsbudget, som formidledes af Uddannelsesstyrelsen

Projektet havde til formål at skabe et netværk for vejledning og uddannelse i digitale færdigheder for seniorer. Netværket målretter sig aktiviteter med gensidig vejledning og med undervisningssituationer, der i så høj grad som muligt er tilpassede de ældres behov. I den model, der tillempes, uddannes vejledere, som er med på kurserne i udvikling af digitale færdigheder for ældre. Projektet kombinerer i høj grad aktører indenfor forskellige, og det er udviklet i samarbejde med netværket for sommeruniversiteter.

Link til

mere information om
[Geronet](#)

Det nordiske samarbejde kan spille en vigtig rolle i arbejdet med at styrke initiativerne.

Afslutning

Intentionen med rapporten er at formidle status på nordiske, politiske tiltag og beslutninger, der er truffet mhp. reduktion af digitale kløfter og digital eksklusion. Det er samtidig formålet med rapporten at give en række eksempler på konkrete og løbende uddannelsesinitiativer på området for reduktion af digitale kompetencekløfter og digital eksklusion i de nordiske lande.

Først indeholder rapporten derfor en litteraturanalyse af de nordiske policies på området. Litteraturanalysen viser, at de nordiske lande generelt er langt fremme, når det kommer til digitaliseringsdagsordenen. I de nordiske lande er der forskellige måder at organisere arbejdet med voksenlæring og digital eksklusion, og derfor er der heller ikke et tydeligt sammenhængende billede af de nordiske policies på området. Men fælles er, at der allerede er igangsat politiske initiativer målrettet NVL Digital's målgruppe. Initiativernes dagsorden er dog ikke altid lige godt repræsenteret i de overordnede politiske strategier, og derfor er der også behov for en fortsat, og måske øget, opmærksomhed på reduktion af digitale kløfter i Norden.

I kortlægningsarbejdet med at finde og beskrive initiativer, som kan være relevante for NVL Digital, viser der sig masser af gode projekter i Norden. Der findes mange eksempler på indsatser – og der er forventeligt igangsat endnu flere indsatser under COVID-19-pandemien. Den lange liste af initiativer giver et overblik over tre typer af indsatser:

1. Indsatser, der er rettet direkte mod dem, der har brug for at styrke deres digitale kompetencer
2. Indsatser rettet mod undervisning af personale
3. Digitale læringsressourcer (OER) eller anden central støtte til uddannelsesudbydere.

Den lange liste af initiativer tjener som inspiration og til at give et samtidsbillede af indsatserne for reduktion af digitale kompetencekløfter i de nordiske lande. I lyset af COVID-19-pandemien giver kortlægningen samtidig også anledning til – og en forventning om – at der er behov for et endnu mere styrket arbejde med reduktion af digitale kløfter. Der er også usikkerhed om, hvor langsigtede uddannelsesinitiativerne er. Halvdelen af de kortlagte initiativer gennemføres i form af projekter, hvor det i mange tilfælde er uklart, hvad der sker, når finansieringen ophører.

Det nordiske samarbejde kan spille en vigtig rolle i arbejdet med at styrke initiativerne. Flere af de kortlagte uddannelsesinitiativer gennemføres som samarbejdsprojekter, der strækker sig over nationale grænser. Derudover er der klare eksempler på, hvordan dem, der har arbejdet for reduktion af de digitale kompetencekløfter, er inspireret af kolleger, der udfører lignende arbejde i andre nordiske lande. Eksempler på dette er de ovennævnte projekter DigiJAG, Digidel og Seniornet, der er placeret i Sverige og Norge og Datastuen i Danmark. Andre eksempler er Nordplus-projektet Digital support, hvor Sverige, Finland og Litauen deltager, orienteringskurser indenfor digital kompetence, der er tilgængelige i både Sverige og Åland, Digital Inclusive Entrepreneurship Scandinavia, hvor Sverige, Norge og Danmark deltager, og Be Digital – Social Media Skills For 50+ i Norge og på Island. De illustrerer tydeligt den betydning, det nordiske samarbejde kan have, og de fordele, der kan opnås gennem yderligere udvikling af samarbejdet. Dette kan gøres med fordel ved fx at udveksle åbne digitale læringsressourcer (OER).

Samlet set er det vores forhåbning, at litteraturanalysen og kortlægningen af uddannelsesinitiativer kan være til nytte for fremtidige forskningsindsatser og kan ligge til grund for ekspertgruppen i NVL Digitalts arbejde fremadrettet.

